

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület

TANANYAG

TÁMOP 5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

2010.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Szövegértés – szövegalkotás

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A szövegértés-szövegalkotás modulcsomag célja gyakorlati segítséget nyújtani a tanároknak abban, hogy a hátrányos helyzetű (jelen esetben a hátrányos helyzethez köthető szövegértési-szövegalkotási nehézséggel küzdő) résztvevők szövegértési-szövegalkotási készségét minél magasabb szintre emelhessék, és ezáltal elősegítsék a képzésben résztvevők oktatási rendszerbe(n) való továbblépését, illetve a munkaerőpiaci (re)integrációjukat.

A szövegértés, mint készség, kulcsfontosságú a résztvevők bármely tantárgyat érintő képzésének eredményes elvégzéséhez, valamint – és ez talán az előzőnél is lényegesebb – a mindennapi életben való sikeres eligazodáshoz.

Egyre nyilvánvalóbbá válik napjainkban, hogy a tanulási kudarcok egyik oka, hogy a tanulók nem tudnak mit kezdeni a tanulásuk során eléjük kerülő szövegekkel. A tanulás leküzdhetetlen akadályát képezik a szövegértésben mutatkozó hiányosságok, melyek felszámolása nélkül egyetlen tantárgy megtanulásában sem lehet eredményt elérni.

A modul célja a szövegértési-szövegalkotási kompetenciák fejlesztése. Ezzel szorosan összefügg a kommunikációs készségek fejlesztése is. A fejlesztés célja, hogy a résztvevők képessé váljanak az eredményes tanulásra, és növekedjen a hétköznapi kommunikációjuk hatékonysága is.

A célcsoport esetében a szövegértési-szövegalkotási kompetenciák fejlesztése során számítani lehet az alábbi problémákra:

- a szókincs szegényessége
- információgyűjtési gondok
- a szövegben szereplő információk rangsorolásának problémája (lényeges-lényegtelen)
- nehézség a szöveg háttérközleményeinek felfedezésében és értelmezésében,
- a szövegben ábrázolt körülmények időbeli és térbeli viszonyainak meghatározásában,
- a szövegben bemutatott szereplőknek és azok viszonyainak meghatározásában,
- a szövegben ábrázolt szerepek (magán, publikus) felismerésében; stb.

Javasolt szövegértési gyakorlatok típusai

Mondatszintű gyakorlatok

- mondatok kiegészítése (adott szavak közül, vagy szabadon, kötőszóval főnévvel, stb.)
- mondatok befejezése

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- mondatok válogatása (Melyik mondat jelenti ugyanazt? Kakukktojás-melyik jelent mást?)
- mondatok elemzése (Ok-okozati viszony megfejtése, mi történt mi okból?)
- mondatok egyszerűsítése (lényegkiemelés)
- mondatok átalakítása (szórend)
- hibás mondatok javítása

Mondattömb szintű gyakorlatok

- mondatalkotás megadott mondat folytatására (pl. következmény megfogalmazása)
- a kapcsolóelemek összekötése
- a kapcsolat felismerése (kötőszóválasztás)
- mondatokra tagolás
- több mondatból egyet csinálni
- egy mondatból többet csinálni
- a szavak jelentésének kikövetkeztetése a kontextusból
- hibák javítása

Bekezdésszintű gyakorlatok

- igaz-hamis állítások megkülönböztetése
- címadás
- a tételmondat felismerése, azonosítása
- a tételmondat kiválasztása
- a tételmondat megfogalmazása
- a tartalom megértésének igazolása (rajzolás, válasz a kérdésekre, az információk vizuális megjelenítése pl. Venn-diagrammban)
- kép és szöveg összehasonlítása, a különbség keresése
- kérdések alkotása
- egymás tanítása
- összekevert mondatok sorrendjének megállapítása
- hiányok kiegészítése

Szövegszintű gyakorlatok

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- címjóslás
- ötletbörze
- jóslás kulcskifejezések alapján
- a cím és a szöveg összefüggéseinek magyarázata
- címadás
- a bekezdések sorrendjének megállapítása
- a szöveg tagolása adott vázlat alapján
- kevert vázlatpontok sorrendbe rendezése
- hiányos vázlat kiegészítése
- vázlat átalakítása
- önálló vázlatkészítés
- vázlat bővítése jegyzetté
- bő jegyzet szűkítése
- hiányos jegyzet kiegészítése
- önálló jegyzetkészítés
- tagolatlan szöveg bekezdésekre való tagolása
- hiányos szöveg kiegészítése
- egymás tanítása
- mozaik
- jóslástáblázat (Mi fog történni, miért?)
- cselekménytáblázat
- szövegtömörítés
- a szöveg folytatása
- stb.

A szövegértés fejlesztésének gyakorlati lépései

A szövegek feldolgozásához elsőként világos kell, hogy legyen, hogy a csoport egyes tagjai milyen szinten állnak a szövegértés területén. Ennek a felmérésnek az első lépése a modul kezdetén egy szövegértési feladatlap kitöltetése az osztállyal, majd pedig ennek személyre szabott értékelése. A feladatlap értékelése során világossá válik, hogy melyik résztvevő milyen szinten áll, illetve milyen

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

hiányosságai vannak, melyek a fejlesztendő területek és lépések. Valószínűsíthető, hogy a csoport tagjai különböző szinten állnak majd, és ehhez kell igazítani a fejlesztés menetét is.

A modul csomag különböző nehézségű szövegeket tartalmaz, de a legbonyolultabb szövegekhez is lehet olyan kérdéseket szerkeszteni, hogy a különböző szinten álló tanulók is tudjanak vele dolgozni. Nagyon fontos, hogy a szöveggel kapcsolatban felmerült minden kérdés tisztására kerüljön, vagy úgy, hogy a tanulók megbeszélése nyomán válik egyértelművé, vagy úgy, hogy a tanár adja meg a választ. Nem maradhat meg nem válaszolt kérdés, ki nem fejtett tartalom.

Lényeges módszertani kérdés, hogy betartsuk a fokozatosság elvét, azaz kis lépésekben haladjunk az egyszerűbbtől a bonyolultabb feladatokig, szövegekig. Ügyelni kell arra, hogy minden diák előtt – még akkor is, ha csoportmunkában dolgoznak – ott legyen az adott szöveg.

A szövegértési-szövegalkotási órákon feldolgozásra javasolt szövegek gyűjteményén kívül természetesen bármely más szöveg is használható. A szövegekhez kapcsolódó kérdések megalkotásának egyik nagyon fontos szempontja, hogy a válaszok az adott szövegben megtalálhatók legyenek. A szövegen kívüli összefüggéseket a feladat megoldását követő megbeszélésen lehet bemutatni, és ezzel szükség esetén az adott szöveget új dimenzióba is lehet emelni.

A foglalkozások lehetséges struktúrája:

Szövegértési feladatok elvégeztetése

A feladatlapok személyre szóló értékelése

A szövegértési gyakorlatok végzése, ezek ellenőrzése, értékelése

A szöveggel kapcsolatos kérdések megbeszélése, esetleg vitája

A kivitelezés lehetséges módjai:

frontálisan egyéni munkával, majd közös szövegfeldolgozás, - ellenőrzés, a megoldások összevetése, értékelése;

csoportmunkában – csoportonként külön szövegekkel, ekkor a 2-4 fős csoport közös feladatmegoldást végez;

preparálatlan (szómagyarázat nélküli) szövegek feldolgozása – segítségül felhasználható eszközök:

szótárak, internet (ezek használatának gyakorlása);

preparált (szómagyarázatokkal ellátott) szövegek feldolgozása;

hosszabb szövegekből vázlat készítése egyéni és csoportmunkában is lehetséges;

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

egyres szöveg jelentésével, tartalmával kapcsolatos vita, tapasztalatok megosztása.

A szövegértés modulcsomag egymástól független részekből áll, a tanítás során tetszőlegesen válogathatunk az egyes modulok közül. Érdemes olyan szövegeket felhasználni, melyek érzelmileg sem különböznek a résztvevők számára, és esetleg személyes vagy napi aktualitással bírnak. Mivel a résztvevők eltérő tudásszinttel bírnak, mindig törekedjünk a differenciálásra.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

1. modul

Szintfelmérés

Ráhangelődés

Az első alkalommal kötetlen beszélgetés keretein belül érdemes felmérni a csoport kommunikációs készségeit. A beszélgetés témája lehet: Ki mit szokott olvasni, szeretik-e az újságokat, könyveket, újságokat? Jelent-e nekik nehézséget az olvasás? Mi volt az utolsó könyv, amit olvastak? Mit néznek a TV-ben?

Ráhangelődésként játszhatunk egyszerű játékokat, szójátékokat, de olyanokat, amelyeket minden bizonnyal ismernek. Pl. fekete-fehér- igen-nem, barkochba, szólánc stb.

Jelentésteremtés

Itt kerülhet sor a szintfelmérő megoldására. A feladatlap megoldására legalább 45-60 percet szánjunk, de figyeljük, hogy ki az, aki ennél hosszabb ideig foglalkozik a megoldással, vagy éppen túl gyorsan, s így felületesen dolgozik. Megfigyeléseink és természetesen a dolgozat eredményei teszik lehetővé majd a differenciálást.

Reflektálás

Itt érdemes kitérni a kurzus szerkezetére, gyakorlat centrikusságára, valamint az olvasás fontosságára. Esetleg kitérhetünk egy olyan feladat megoldására, ami mindenkinek gondot jelentett.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Ötletek szintfelmérő feladatlapban használható feladattípusokra:

1. Az alábbi szócsoportokban soronként egynek más a jelentése, mint a többinek. Melyik ez a kakukktojás? Húzd át! Az első példát megcsináltam.

- a. idős, koros, agg, fiatal
- b. csökken, kisebbedik, dagad, lohad
- c. ver, üt, vér, bánt
- d. feljön, kitalál, kiötöl, rájön
- e. harcol, küzd, behatol, csatázik
- f. izgatott, felindult, feszült, ideges
- g. foglalkozás, hivatás, foglalt, szakma
- h. megvalósít, behajt, véghezvisz, megcsinál

2. Keresd meg az ellentétes párokat a táblázat alatt található szólistából! Egy példát már láthatsz.

egyenes	görbe
kicsi	.....
széles	.....
egészséges	.....
vidám	.....
ügyes	.....
kapkodó	.....
adakozó	.....
beképzelt	.....
pesszimista	.....
dagi	.....
vizes	.....

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

fehér

könnyű

hatalmas, száraz, beteg, fekete, aprólékos, szerény, keskeny. görbe, szomorú, karcsú, kétbalkezes, zsugori, derűlátó, nehéz

3. Gyűjts 3-3 összetett szót, melyekben a megadott szavak szerepelnek! Az elsőt megoldottam.

fej   fej + tető = fejtető,   káposzta + fej = káposztafej,   láb + fej = lábfej

tár

pénz

ház

vár

**4. Írd át az alábbi meserészletet úgy, hogy egy királyról és a királynéről legyen benne szó!
Elkezdtem, egy helyen pedig közben is segítettem, neked folytatnod kell.**

Élt egyszer egy király. Szép volt, gazdag volt, mindene megvolt, amit csak kívánt; csupán egy híja volt a boldogságának: nem volt gyermeke.

A király mindegyre csak emiatt búslakodott, s napjában százszor is elmondta:

- Szomorú az én sorsom, olyan vagyok, mint a meddő szántóföld.

Élt egyszer egy király meg egy királyné. Szépek voltak, ...

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

.....
.....
A király és a királyné mindegyre csak emiatt búslakodott, ...
.....
.....

5. Szólások, közmondások:

Mondd el a saját szavaiddal, hogy mit jelentenek az alábbi közmondások, mikor használjuk őket!

Ki korán kel aranyat lel.

Addig jár a korszó a kútra, míg el nem török.

Lassan járj, tovább érsz.

Hamarabb utolérni a hazug embert, mint a sánta kutyát.

6. Egy mese első pár sorát olvashatod az alábbiakban. Azonban a vonalak egy-egy kimaradt betűt jeleznek. Írd be ezeket a hiányzó betűket!

V_l t a vil_gon egy _cinke-pic_nke kis _sszony, annak az i_inke-pi_inke kis _sszonymak volt egy cinke-
piinke kis _ehene; _zt az icinke-picinke k_s te_enet megfe_te egy icinke-picinke k_s sajtárba; abból az
icinke-_icinke kis sa_tárból azt az _cinke-pic_nke kis te_et bel_szű_te egy _cinke-pic_nke kis sz_rón

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

egy_cinke-icinke_is_f_zékba; a_t az ic_nke-pici_ke_k_s_f_zekat_ráte_te_e_y_icin_e-pici_ke_kis_p_dra,
bef_dte_e_y_ic_nke-picin_e_kis_fe_övel.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

7. Szövegértést ellenőrző gyakorlat

J. K. Rowling: *Harry Potter és a Bölcsek Köve* (Animus Kiadó, Budapest, 2000.) című könyvének végén Harry, Hermione és Ron titokban lemennek a kastély pincéjébe, ahol különböző akadályokon kell átjutniuk. Amikor előttük is, mögöttük is minden lángokban áll, akkor egy rejtvényt kell megfejteniük ahhoz, hogy tovább- vagy visszamehessenek.

Rajzoljátok le az üvegeket és találjátok ki, hogy melyik üvegben mi van!

„Fordulj meg, s menekülj, vagy lépj be a vészbe;

két üveg megsegít, azokat vedd kézbe.

Az egyik visszaküld, a másik előre:

átkelhetsz a tűzön, ha iszol belőle.

Hétfől két üvegben jámbor csalánbor van,

de három méreg is rejtőzik a sorban.

Válassz! Csak úgy vethetsz rabságodnak véget,

segítségül kapsz, ím, jó tanácsot, négyet:

Egy: ravasz a méreg, de gondolj csak arra,

mindkét bor mérget lát, ha elfordul balra.

Kettő: a két szélső más ízt rejt, meglátod,

de ha továbbmennél, egyik sem barátod.

Három: küllemében mindegyik palack más,

tudd meg, nem rejt mérget se törpe, se óriás.

Négy: a két második balról s jobbról nézve

hasonló nedűt rejt – vésd ezt, vándor, észbe.”

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A	B	C	D	E	F	G

8.

Egy hiányos interjúrészletet fog olvasni. Írja az újságíró kérdéseinek, reakcióinak betűjelét a kipontozott helyre! Munkáját a 0-val jelölt példa segíti.

A nap sztárja: Cseh László, aki harmadik ezüstérmét szerezte a pekingi nyári olimpiai játékokon.

- ... **(0)**

- Én is. Alaposan elfáradtam.

- ..... **(1)**

- De nincs érte aranyérem. Erre gondolnak?

- ..... **(2)**

- Nézzék, amiért jöttem, megcsináltam. Boldog vagyok. Sokan feltették a kérdést, hogy a három ezüstöt elcserélném-e egy aranyra, és mindig ugyanazt válaszoltam.

- ..... **(3)**

- Pontosan.

- ..... **(4)**

- Nem lehet nem érezni. Vége lett a versenynek, és az edzőmmel sem tudtam beszélni, mert interjúról interjúra jártam, egy perc nyugtom sem volt.

- ..... **(5)**

- Jaj, dehogy! Ezzel csak azt akartam mondani, valóban megváltozott valami körülöttem.

Egyébként igyekszem mindig a média rendelkezésére állni, ez hozzátartozik a sporthoz, a

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

munkámhoz.

- .....(6)

- Tisztába tettem néhány dolgot magamban. Igen, talán céltudatosabb vagyok, mint a világbajnokságon, ezt mondhatom.

- .....(7)

- Miért?

- ..... (8)

- Megnyugtathatok mindenkit, jól vagyok.

- ..... (9)

- Fogalmazhatunk így. Mindent kiadtam magamból, ennyire tudtam úszni.

- ..... (10)

- A vízben biztos nem. Ha egyáltalán lemegyek az uszodába. Hat éve minden évben kéthárom világversenyen vettem részt. Rám fér egy kis lazítás. Utána viszont újult erővel kezdem el a munkát.

- ..... (11)

(Bajnok a szemünkben. Nemzeti Sport. 2008. 08. 16.)

(0) Keressük a szavakat...

A Arra gondolunk, hogy csodálatos, amit véghezvitt. De hogy is mondjam...

B Fárasztja a népszerűség?

C Végkimerülésig úszott?

D Hát igen... Nem is tagadjuk.

E Tudja, hogy megijedtünk?

F Hogy nem?

G Valószínűleg az uszodában nem sűrűn látjuk mostanság, ugye?

H A világ felfedezte magát. Érzi?

I Jött a hír, hogy nem érzi jól magát. A dobogón is úgy tűnt, más ez a Cseh Laci.

J Sok sikert kívánunk!

K Sokat változott Melbourne, a világbajnokság óta. Magabiztosabb lett, igaz?

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

9. Szövegalkotást mérő feladatlap

Három téma közül szabadon választhatnak egyet a résztvevők, és arról írnak néhány mondatos összefüggő fogalmazást. A témák legyenek olyanok, amelyek várhatóan felkeltik a célcsoport érdeklődését, vagy pedig az ő életükre irányul.

Pl.

B) Ön és barátnői lakóhelyükön szeretnék megszervezni az egy iskolába jártak klubját. Ehhez megfelelő helyiségre lenne szükségük (például egy szobára a művelődési házban), ahol hetente egyszer 2-3 órára találkozhatnak. Írjon hivatalos levelet a polgármesternek, és kérje a segítségét!

Levelében térjen ki a következő szempontokra:

- Mi a klub célja?
- Hány volt diák lesz körülbelül a tagja?
- Milyen programokat terveznek?
- Hogyan szolgálná a klub a helyi közösséget?

(Figyeljen a hivatalos levélformára jellemző jegyekre!)

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

1. Modul

Kommunikáció

Ráhangelődés-

Szerepjáték

1. Képzeld el, hogy kilenc, számodra idegen emberrel hajótörést szenvedtél. Egy kicsi lakatlan szigetre vetett benneteket a tenger. Ott találtatok egymásra.

Feladat:

Beszélgétek meg, milyen érzelmeket válthatott ki a hajótöröttekből a találkozás. Célotok, hogy minél pontosabban jelenítsétek meg az érzelmeket! Játsszátok el, hogy rátaláltok egymásra a szigeten!

(1) Mutakozzatok be egymásnak!

(2) Nyugtassátok meg egymást, hogy nincs okotok félelemre!

Értékeljétek egymást!

(1) Valóban megnyugtatóak voltak-e a jelzések?

(2) Próbáljátok megfogalmazni, leírni azokat a mozdulatsorokat, arckifejezéseket, testtartásokat, amelyeket megnyugtatónak ítélték!

(3) Ki, mit csinált, amikor „megnyugtató” volt?

2. Hogyan tovább? Jelöljétek ki valakit magatok közül, aki külföldi, nem beszél a nyelveteket!

Hogyan érintkeztek vele? Készítsetek képes szótárt azokból a szavakból és kézjelekből, amelyek feltétlenül kellenek az együttműködéshez!

3. Szerencsésen megmenekültök a szigetről. Néhány nap pihenés után ünnepséget rendeznek a tiszteletetekre, amelyen a sajtó képviselői is jelen vannak. Milyen változásokat tapasztaltok magatokon és egymáson? A megadott szempontok alapján gyűjtsétek össze ezeket! Vitassátok meg, mi és miért változott meg! Mi mindentől függ, hogyan beszélünk, viselkedünk?

Megjelenítés

Amikor egymást tájékoztatjuk szándékainkról, érzelmeinkről, gondolatainkról, akkor üzeneteket küldünk egymásnak, ezt hívjuk **Kommunikációnak**.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A kommunikáció létrejöttének elengedhetetlen feltételei:

A kommunikáció létrejöttéhez legalább két fél kell. Az egyik, aki az üzenetet közli, a másik, aki az üzenetet kapja. Az üzenetet adó személyt: KÖZLŐNEK vagy beszélőnek, aki az üzenetet kapja, BEFOGADÓNAK vagy megszólítottak nevezzük.

A befogadó vagy hallgató nem hallgat igazán, valamilyen módon válaszol (reagál) a közlő/beszélő által elmondottakra. Ezeket a válaszokat szavakkal (pl. igen, ühüm), illetve mozdulatokkal, arckifejezéssel, tekintettel is lehet jelezni (pl. *bólogatással, homlokráncolással, ásítással, mosollyal*).

A résztvevők tartózkodhatnak egy helyszínen, de távol is lehetnek egymástól (*telefonon beszélgetnek, leveleznek, sms-eznek, e-maileznek, chatelnek*). Ahhoz, hogy a felek értsék egymást, ismerni kell az egymásnak küldött üzenetek jelentését, azaz közös nyelvet kell használniuk. Ebbe beleértendő a test nyelve is (*arckifejezésük, kézmozdulataik, tartásuk*).

Eredményes kommunikáció nem valósulhat meg zavaró körülmények között.

Az eljátszott helyzetekben minden együtt volt. Emberek, közös nyelv, körülmények.

Mégis sok minden megváltozott az emberek közötti érintkezésben, abban a pillanatban, amikor más körülmények közé kerültek.

Gyakorlás:

Szövegfeldolgozás:

Olvasd el az alábbi szöveget! Használd a margón(a szöveg mellett) az alábbi jeleket!

√ Tudom, ismerem, az olvasottak megegyeznek előzetes ismereteimmel vagy feltételezéseimmel.

– Az olvasottak ellentmondanak előzetes ismereteimnek vagy feltételezéseimnek, illetve eltérnek azoktól. Ezért a megértés érdekében tisztáznom kell az ellentmondást, utána kell járnom a dolognak.

+ Az olvasottak új információt tartalmaznak számomra, el kell döntenem, fontos-e tudni, megtanulni.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

? Az olvasottak további kutatásokra vagy kérdésekre ösztönöznek, esetleg nem értem a szövegrészt, tehát segítséget kell kérnem.

* Az olvasottakról kiegészítő információ jutott eszembe.

Olvassa el a szöveget! Döntse el, melyik állítás igaz, melyik hamis! A megoldást jelölje X-szel a megfelelő oszlopban! Munkáját a 0-val jelölt példa segíti.

Szívünk napja

Ingyenes szűrővizsgálatokkal, tanácsadással, szórakoztató programokkal várta az érdeklődőket vasárnap a Szívünk Napja nevű rendezvényen a Magyar Kardiológusok Társasága és a Magyar Nemzeti Szívalapítvány a Városligetben, Budapesten. A magyarok több mint fele valamilyen szív- és érrendszeri betegségben hal meg.

Csaknem 2,5 millió ember szenved magas vérnyomásban, egy millióan cukorbeteg, a lakosság fele túlsúlyos. Az uniós átlaghoz képest itthon jóval többen dohányoznak, és fogyasztanak alkoholt, ugyanakkor sokkal kevesebb zöldséget és gyümölcsöt esznek az emberek, és jóval kevesebbet mozognak. Ezek az okok felelősek a szív- és érrendszeri halálozások csaknem 80 százalékáért. Az orvosok ezért tartják nagyon fontosnak a megelőzést, a felvilágosítást. A Szívünk Napja programon például ingyenes vérnyomás- és testsúlymérés, valamint tanácsadás várta az érdeklődőket. Ezenkívül a látogatók megismerhették az újraélesztés technikáját, szakemberek adtak tanácsot abban, hogyan lehet leszokni a dohányzásról, milyen az egészséges táplálkozás. A rendezvényen énekesek, zenészek, tévés személyiségek szórakoztatták a résztvevőket.

(Szabad Föld. 2008. október 3.)

	Igaz	Hamis
0.A Magyar Tüdőgyógyászok Társasága egy rendezvényt		X

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

szervezett a Városligetben.		
A Szívünk Napja nevű programon csak ötszáz forintot kellett fizetni a vizsgálatokért.		
A magyarok 25%-a valamilyen szív- és érrendszeri betegségben hal meg.		
Az emberek 50%-a kövér.		
Az uniós átlaghoz képest sok magyar iszik alkoholt, és sokan cigarettáznak.		
A magyar emberek kevesebb zöldséget, de több gyümölcsöt esznek, mint az EU többi országában élők.		
Az orvosok szerint a felvilágosításnak nincs sok értelme.		
A rendezvényt énekesek, zenészek, tévés személyiségek számára szervezték.		

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

--	--	--

Reflektálás:

Összefoglalva elmondhatjuk: a kommunikáció során nem csupán beszélünk vagy írunk, hanem testtartásunkkal, arckifejezésünkkel, kézmozdulatainkkal, a partnerünktől való távolsággal magyarázzuk, megerősítjük, helyettesítjük stb. szavainkat. De bármilyen furcsa, kommunikációnkhoz tartozik az öltözékünk, hajviseletünk és egy sor más dolog is, amivel üzeneteket küldünk a külvilágnak: „Lássátok, ilyen vagyok én!” Ezeket a jeleket, jelenségeket hívjuk a kommunikáció nem nyelvi részének.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

3.modul

Család

Ráhangelődés:

A modul a család témakörére épül. Kötetlen beszélgetés keretein belül határozzuk meg a család fogalmát, a ma is használt családdal kapcsolatos fogalmakat, kifejezéseket.

Feladat:

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget! Használjátok a már megismert szöveg-feldolgozási jeleket!

1. Családok

Az alábbi szövegekből érdekességeket tudsz meg a hazánk területén élő, különböző hagyományokkal rendelkező családokról. Mi a különbség a *nagy család* és a *nagycsalád* között? A nagycsaládban nem csak a családtagok száma volt nagy. Több rokon család egy fedél alatt élt, és közösen teremtették meg a megélhetésre valót, együtt dolgoztak. Még száz évvel ezelőtt is előfordultak nagycsaládok Magyarországon.

Olvassátok el a szövegeket, majd saját szavaitokkal számoljátok be az olvasottakról!

Húzzátok alá a szövegekben előforduló, számotokra ismeretlen szavakat! Nézzétek meg a jelentésüket az *Értelmező kéziszótárban*, az interneten, vagy kérdezzétek meg valakitől!

I. A MAGYAR PARASZTI NAGYCSALÁD

A nagycsalád vezetője a legidősebb férfi volt, vagyis az apa, nagypapa vagy a legidősebb férfitestvér. Tisztségét haláláig viselte. Korlátlan hatalommal rendelkezett, elűzhette, kitagadhatta, megüthette a családtagokat. Tisztelete a családon belül rendkívül nagy volt, pl. a családhoz tartozó asszonyok nem szólíhatták meg, jelenlétében nem nevezhettek.

A napi munkát is a gazda osztotta be. A nagycsalád általában egy telken vagy egy házban élt. Például Észak-Magyarországon – a palócoknál – az első szobában a kemencén és a lócákon az öreg férfiak és gyermekek, a kamrában a család összes asszonya és az eladó lányok (néha 10-15 nő együtt), míg a legények és munkaképes férfiak az istállóban aludtak. A család öntudata is nagy volt, rokonságukat

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

számon tartották. A nagycsaládok átlagban 20-25 tagot számláltak, de 40-es létszámú nagycsaládok is voltak.

II. A ROMA NAGYCSALÁD

A cigány nagycsaládban nem volt társadalmi rang, alá-fölérendeltség, de az időseknek nagy tisztelet járt. Lehetett tekintélye a fiatalabb embernek is, ha tulajdonságai a többiekben tiszteletet keltettek. Ilyen tulajdonságok voltak pl. a jó meglátások, a helyes ítéletek, a szakmai tekintély, az ének- és mesemondó képesség, a nyelvjárások ismerete.

A roma nagycsaládokban valamennyi gyerekre úgy figyeltek, mintha a sajátjuk lenne. A gyerekek hamar megtanulták a felnőttek életét, s a gyerekkor igen rövid volt. Csak a legkisebbek játszhattak, a nagyobbaknak segíteniük kellett a tábor körül. A lányok a beszerzésben és az ételek készítésében lettek járatosak, valamint a gyermekgondozásban.

A fiúk apjuk mesterségét vették át, a lovakat gondozták, vele voltak a kovácsműhelyben. Az is íratlan törvény volt, hogyha valaki más házához ment, úgy vették, mint családtagot és nem mint idegent.

III. A SZLOVÁK NAGYCSALÁD

A szlovákok körében a 19. század közepén egy házban három család is ellakott szeretetben és egyetértésben. A házat rendszeren a család legöregebb tagja igazgatta. Az apa elsőbbsége abban is megnyilvánult, hogy elsőnek szedett az ételből. A feleség vezette a háztartást, a belső kerti munkát, végezte a gyereknevelést, felkészítette lányait a férjhezmenetelre, s irányította lányai és menyei munkamegosztását.

A gyerekek 3-4 éves korukban már kisebb munkát végeztek (legeltetés), az iskoláskorúak rendszeres feladatokat kaptak. A szegényebbek liba-, illetve disznópásztorok, kisbéresek voltak. Az iskolai tanulmányaikat ősszel később kezdték, tavasszal korábban fejezték be.

A tanyákon élők gyermekei a tanyasi vagy a városban, községben lakó nagyszülőkhöz közeli iskolákba jártak. A vérségi kapcsolatok, a rokonsági fokok számontartása a magyarországi szlovákoknál is fontos volt.

IV. A SVÁB NAGYCSALÁD

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A nagycsaládban nagy tisztelet járt a szülőknek, az idősebbeknek. Fontos szerepet játszott a vallásosság is. Mindenkinek megvolt a maga feladata. A fiúk és a vő végezték a munkát a földeken. A nők a háztartás mellett állatokat neveltek, a mezőn dolgoztak. Főleg ők foglalkoztak a gyerekekkel is. A nagyszülők a ház körüli munkákban és a gyerekek ellátásában segédkeztek.

Az asszonyok kék vászonkötényt viseltek, a menyasszonyok és a fiatal lányok köténye fehér volt. Télen a nagy hidegben az asszonyok sötét színű, kockás, hatalmas gyapjú kendőbe burkolóztak. A lányok ünnepi alkalmakkor viaszból készült mirtuszkoszorút viseltek.

A férfiak öltözetének minden darabja fekete volt. A fejükre kerek filckalapot tettek.

Állapítsátok meg, hogy a különböző nagycsaládok életében milyen hasonló vonások voltak!
Számoljátok be arról is, mit tartotok érdekesnek, különlegesnek!

Szövegfeldolgozás:

Feladatok:

1. Válaszoljatok a kérdésekre!

A,

Ki osztotta be a napi munkát a paraszti családban?

Hol aludtak a gyerekek?

Hányan voltak a paraszti nagycsaládban?

Milyen mesterséget tanultak a fiúk apjuk családjában?

Milyen színű kötényt viseltek a sváb asszonyok?

Milyen színű ruhában jártak a sváb férfiak?

B,

Eladták a lányokat a paraszti nagycsaládban?

Ki szólíthatta meg a paraszti nagycsalád vezetőjét?

Ki evett elsőként ebédet a szlovák nagycsaládban?

Mikor hordtak fejdíszet a sváb lányok?

Keress rokon értelmű szavakat a lóca szóra!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

C,

Melyik családtípusnál kaptak nagyobb szerepet a nők?

Hol volt nagyobb hatalma a családfőnek?

Hol kapták a legtöbb figyelmet a gyerekek?

2. Magyarázzátok meg az alábbi szavak jelentését!

Meny

Koma

Ükszülő

Másodunokatestvér

Ángy

Nagybácsi

Ipa

nász

Egy kis segítség:

Szépapa vagy Szépanya

|
|

Ükapa vagy Ükanya

|
|

Dédapa vagy Dédanya

_____ | _____

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

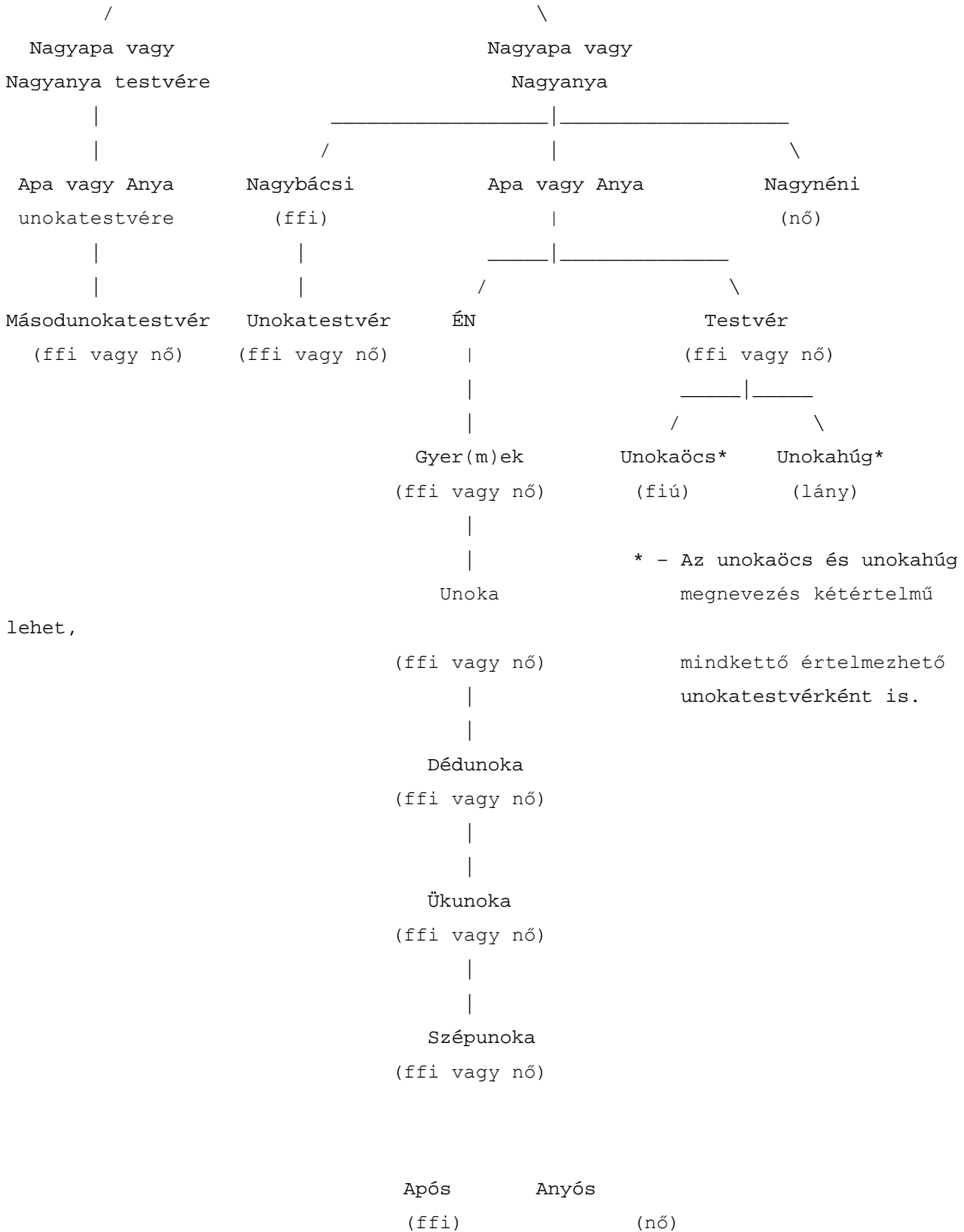
Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

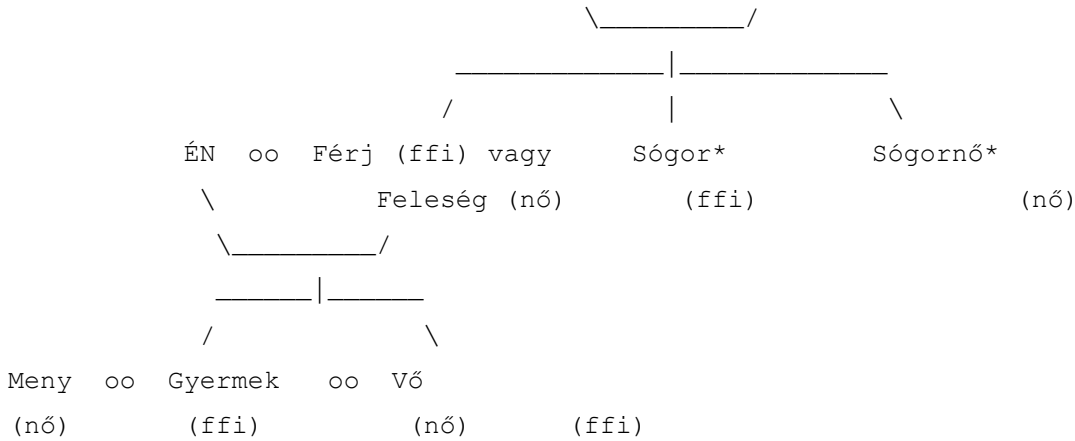
Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

oo - házasság jele

* - A sógor és sógornő megnevezéseket a házastárs testvérének házastársára is szokás használni (pl.: a feleségem öccsének felesége a sógornóm, de az ő bátyját is hívhatom sógoromnak).

Szerkeszd meg a te családod leszármazását, ameddig tudod követni! Használd a tanult kifejezéseket!

Gyakorlás:

Szókincsfejlesztés:

Az alább felsorolt öt szó közül melyik hasonlít legkevésbé a többire? Indokold meg választásodat!

- A,
- Vágtázni
- Futni
- Kocogni
- Rohanni
- Sétálni

- B,
- Tüzes
- Forró
- Meleg

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Fagyos

Hő

C,

Személyautó

Kerékpár

Mikrobusz

Vonat

Robogó

Reflektálás: A család a társadalom alapegysége. Teljesen megszokott dolognak tekintjük, hogy a családdal, a családban megszokott szabályok szerint éljünk. Ugyanakkor a családhoz köthető fogalmak, archaizmusok, a rokonság fokok rendszere nem mindenki számára ismert, ezért van szükség a ezek ismétlésére.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

4. Modul

A Férfi

Ráhangelődés:

A modulban a férfi nemi és társadalmi szerepéről, a férfihoz és a férfiassághoz kötődő fogalmakról lesz szó. Kötetlen beszélgetés során kérdezzük meg a résztvevőktől, hogy mit tartanak jónak és mit rossznak a férfiakban?

Feladat: Olvasd el figyelmesen a szöveget!

Allan és Barbara Pease: Miért hazudik a férfi? Miért sír a nő?

(részletek)

Évezredekken keresztül a férfiak a nap végén hazatértek a vadászatból, és az estét azzal töltötték, hogy a tüzet bámulták. Egy férfi hosszú ideig el tudott üldögélni ebben a réveteg állapotban a barátaival egy hang nélkül, s a többi férfi sem várta el tőle, hogy megszólaljon, vagy, hogy osztozzon az érzelmeiben. A férfiak számára ez a feszültségoldás értékes formája volt, így töltődtek fel a másnapi tennivalókra. A modernkor férfija is szívesen bámulja a nap végén a tüzet, de már olyan eszközök bevonásával, mint a sajtó, a könyvek, a távkapcsolók.

A férfiak csatornkapcsolgatását mindenütt minden nő szívből gyűlöli. Az elterjedt vicc szerint sokan távkapcsolóval a markában szeretnék eltemetni férjüket.

Ha egy nőt aggaszt egy probléma, ki kell beszélnie magából, hogy valamennyire is megkönnyebbüljön. A nők sokszor próbálnak beszélgetni a férfiakkal, ám a férfiak újságot olvasnak, a csatornák között barangolnak, és nem reagálnak az elhangzottakra, amiért gyakran éri őket provokáció „Mit mondtam az előbb?”, kérdezik a nők. Legnagyobb csalódásukra a férfiak rendszerint tudnak válaszolni, mivel figyelmüket a távkapcsolóra irányították, ám a szavakat regisztrálták.

A férfiak munka után szívesen beülnek a barátaikkal egy-két órácskára egy italra, otthon pedig a nők mindig meglepve hallják, hogy a férjük szinte semmit sem tudott meg a többiek magánéletéről. Ennek az az oka, hogy a férfiak ezt a tevékenységet úgy élik meg, mintha a tüzet bámulnák.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Órákat töltenek együtt horgászással, golfozással, a kártyaasztalnál vagy a futballmeccsen anélkül, hogy sok mindent mondanának egymásnak. Ha pedig beszélgetnek, akkor tények – eredmények, megoldások, válaszok – kerülnek szóba, vagy pedig különféle ügyekről és eljárásokról cserélnek információt. De csak ritkán esik szó köztük emberekről, emberi érzésekről. A férfiak agya eredményorientált, és rendszerint nem vesz tudomást az érzésekről és az érzelmeiről.

A leedsi egyetemen egy felmérés során azt kutatták, hogy a férfiak miért térnek be munka után egy italra a kocsmába:

- 9,5 % szeszes italt fogyasztani
- 5,5 % nőekkel ismerkedni
- 85 % feszültséget oldani

A férfiak úgy oldják a feszültséget, hogy kikapcsolják az agyukat, és valami másra gondolnak. Ezért ülnek be szívesen egy csöndes italra – aki nem akar, annak nem kötelező beszélni.

Ha a férfi barátok nem beszélgetnek, az nem nézeteltérésre utal: pusztán csak a tüzet bámulják.

A Massachusettsi Közkórház agykutatói „szép” nőkről készített fényképeket mutattak heteroszexuális férfiaknak, és arra az eredményre jutottak, hogy ezek a képek az agynak ugyanazokat a területeit aktiválják, mint a kokain és a pénz.

Szövegfeldolgozás:

Feladat:

1. *Válaszoljatok a szöveghez kötődő alábbi kérdésekre!*

A,

Mikor jöttek haza a vadászatból a férfiak?

Mit csináltak utána?

Miért?

Mivel ütik el a férfiak az időt manapság?

B,

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Milyen a férfiak agya?

Mit jelent az, hogy heteroszexuális?

Miről beszélgetnek a férfiak?

Hány percre ülnek be egy kocsmába a férfiak?

C,

Százból hány férfi megy be ismerkedni egy kocsmába?

Mi tölti be manapság a tűz szerepét?

Hogyan gondolkodnak a férfiak TV-nézés közben?

Hol végezték a vizsgálatot?

2. Alkossatok párokat! A fenti szöveg segítségével (és a saját tapasztalataitok alapján) írjátok le, hogy milyen párbeszéd zajlik le a férfi és nő között a TV nézése közben! A legjobbat játsszátok is el!

Gyakorlás:

Szövegértés

Olvassa el a „Torkos Csütörtök a koplalós hétköznapok ellen” című újságcikket, és – az olvasott szöveg alapján – válaszoljon röviden az utána feltett kérdésekre! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa segíti.

Budapesten estére már nem lehet helyet kapni a Torkos Csütörtök elnevezésű akcióban részt vevő éttermek többségében: vacsora- és ebédidőben már előre lefoglaltak minden asztalt. A betévedő vendégeknek legfeljebb délután van módjuk arra, hogy fél áron egyenek-igyanak. A tavaly újtárra indított Torkos Csütörtök elnevezésű akcióban az éttermek vállalták, hogy ezen a napon csak a teljes ár felét fizettetik ki a vendégekkel. A cél - mint a szervező Magyar Turizmus Zrt. elnöke elmondta - az étterembe járás népszerűsítése. És persze a

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

hagyományörzés. (Torkos Csütörtökön - annak ellenére, hogy a húsvéti böjt kezdetét jelentő Hamvazószerdát követte - ismét szabad volt húst fogyasztani, sőt, néhol kötelező is volt a nagy zabálás: a farsangi maradékok eltüntetésére szolgált ez a nap.) Mit válasszunk Torkos Csütörtök napján az étlapról? Paprikás csirkét vajos galuskával, csemegeuborkával, utána farsangi fánkot baracklekvárral? Vagy rakjuk meg jól a tányérunkat a salátabárból friss zöldségekkel, öntsük nyakon az egészset joghurtos, kapos mártással, másodiknak meg kérjünk roston sült lazacot, és fejezzük be az ebédet gyümölcssel?

A legtöbb vendéglős és konyhafőnök is ezzel küzd: engedjen-e a hagyományos magyaros konyha, a nagymama főztje iránti nosztalgiának, vagy válassza a korszerűbb utat, és az egészségesebb táplálkozást hirdető tanácsait fogadja meg?

2006-ban mintegy 500 vendéglátóhely kapcsolódott be a félárú akcióba. A tavaly februári torkos napon 683 vendéglátóhelyen felezték meg az étel-ital számlák végösszegét, míg idén már 1008 helyre várják alacsony árakkal a vendégeket, azzal a nem titkolt céllal, hogy ahol kedvesen fogadják és finom ételekkel kényeztetik a vendéget, oda majd visszatér az év más napjain is.

Ezen a csütörtökön a vendéglátás számos formája és kínálata között válogathatunk: mehetünk étterembe, vendéglőbe, sörözőbe, teaházba, pizzériába, szendvicsbárba, eszpresszóba, pubba, de akár palacsintázóba is. S ha még ezek után is kevesellné valaki a változatosságot, ebédelhet hajón, és vacsorázhat akár vonaton is. Akinek ez sem elég, és új, különleges ízekre

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

vágyik, megkóstolhatja az indonéz, a mexikói, az üzbég, a skót, a szlovák, az amerikai és más népek főztjét is a nemzeti éttermek valamelyikében.

A tavalyi Torkos Csütörtök vendégeinek 61 százaléka élt a kedvezményes lehetőséggel a lakóhelyén,

a többiek nem sajnálták az időt és a pénzt, és elutaztak otthonról, hogy máshol élvezzék a szakácsok kínálatát.

A szervezők szerint az akció egyértelműen sikeres. Mutatja ezt a részt vevő éttermek számának a növekedése, de az is, hogy az idén már több vendég készült előre az alkalomra, és foglalt asztalt - igencsak korán – erre a napra. De az is sikernek könyvelhető el, hogy több étterem meghosszabbította a féláras napokat néhány nappal.

Az egyik étteremtulajdonos megjegyezte: van még hová fejlődni, hiszen egy felmérés szerint az amerikai fővárosban például hetente négyszer mennek étterembe, miközben a budapestiek évente csak tizenegyszer.

(Népszabadság • 2008. január 31.)

Kérdések:

0. Honnan tudhatjuk, hogy a vendégek nagyon kedvelik a Torkos Csütörtök elnevezésű akciót?

Az éttermekben már nem lehet helyet kapni.

vagy

Már minden asztalt lefoglaltak.

12. Mennyire olcsó egy ebéd vagy vacsora ezen a napon?

.....

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

13. Milyen két étkezési irányzat létezik Magyarországon?

.....

14. Miért vesznek részt az akcióban az éttermek?

.....

15. Említsen legalább 3 különböző típusú vendéglátóhelyet, ahová elmehetünk!

.....

16. Írjon példát 1 különleges helyszínre, ahol ehetünk!

.....

17. 2007-ben mennyien választottak otthonuktól távolabbi éttermet?

.....

18. Kik mennek többször étterembe, a magyarok vagy az amerikaiak?

.....

Reflektálás:

A férfi és női szerepekkel kapcsolatos szövegek használata különösen alkalmas arra, hogy a közös munkába mindenkit bevonjunk, még a megszólalni alig akarókat is. Ugyanakkor figyelniük kell arra, hogy a beszélgetés ne legyen parttalan, és a szövegre irányuljon.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

5. Modul

A nő

Ráhangelődés:

A modulban a nő nemi és társadalmi szerepéről, a nőiességhez kötődő fogalmakról lesz szó. Kötetlen beszélgetés során kérdezzük meg a résztvevőktől, hogy mit tartanak jónak és mit rossznak a nőkben? (Ügyeljünk a Ráhangelődés hosszára, ☺!)

1. Olvassuk el figyelmesen a szöveget!

Allan és Barbara Pease: Miért hazudik a férfi? Miért sír a nő?

(részletek)

Mire vágnak a nők?

A nők az idők kezdete óta elsősorban az egészséges, erős férfiakkal vonzódnak, akik képesek neki és gyermekeinek megszerezni az élelmet és védelmet nyújtani. Ebben nem sok változás történt.

A huszonegyedik században a nőnek többre van szüksége, mint elődeinek: olyan férfit akar, aki az érzelmi szükségleteit is kielégíti.

A nők agya két ellentétes követelményt támaszt a férfival szemben: legyen kemény és legyen lágy.

Kemény, vagyis rendelkezzen olyan erényekkel, amelyek gondoskodnak az utódok lehető legjobb genetikai örökségéről, az életben maradás nagyobb esélyéről. Ehhez a nők John Wayne-hez, Russel

Crowe-hoz vagy Bruce Willishez hasonló kemény férfit keresnek. Erre a tulajdonságra például a férfitest szimmetriájából következtetnek: a test bal oldala tükrözi a jobbot, a végtagok egyforma hosszúságúak.

A férfiak eltérően tekintenek a nőkre: Ők inkább a szimmetrikus arcot keresik, és nem a testet.

Hogy egy nő szimmetrikus – vagy kemény – férfihoz vonzódik-e, a menstruációs ciklus szerint is ingadozhat. Egy skóciai felmérés azt mutatta, hogy a nőket a ciklusuk is befolyásolja abban, hogy

melyik férfiarc tetszik nekik. Peteérés idején a markáns, férfias vonásokhoz vonzódnak, menstruáció idején viszont inkább az ápolt külalakhoz.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Amikor a legnagyobb a fogamzás esélye (kb. a ciklus közepén), a nők egy futó viszonyra a szimmetrikus keménységet választják. Más szóval havonta egyszer befizetnének egy-egy éjszakás kalandra Russel Crowe-val.

Hosszú távra azonban a nők inkább olyan férfit választanak, aki hajlandó invesztálni a kapcsolatba és a gyermeknevelésbe, mindegy, hogy szimmetrikus-e vagy sem.

DNS-es vizsgálatok szerint Nagy-Britanniában a házasságban született gyermekek 10%-a nem a férjétől származik. Úgy tűnik, férjet a nők a táplálékszerző képesség alapján választanak, de a jó géneket már másfelé keresik.

A legnépszerűbb női vágykeltők:

- kisportolt testalkat
- Széles váll és mellkas, izmos kar
- kicsi, feszes fenék
- dús haj
- érzéki száj
- kedves szem
- markáns orr és áll
- keskeny csípő és izmos láb
- lapos has
- nagy pénisz
- háromnapos borosta

A nők vonzódnak a jó formájú férfi felsőtesthez, de nagyon nem szeretik az izomembereket, mert úgy érzik: az ilyen férfit jobban érdekli a saját szépsége, mint a nőé. A fitt, egészséges megjelenéstől beindulnak, az Arnold Schwarzenegger-típusú férfiakról viszont lelohad a lelkesedésük.

Miért érdekli a nőket annyira a férfiak fenéke, láttára miért viszket a tenyerük és miért imádnak helyes hátsójú férfiak fényképében gyönyörködni?

A kicsi, tömör fenék mindenütt a nők kedvence, de csak kevesen vannak tisztában ennek a mágneses vonzerőnek az okával. A titok nyitja az, hogy a szeretkezés erőteljes lökéseihez feszes, izmos hátsó szükségeltetik. A kövér, lötytyedt fenekű férfiaknak nehézséget okoz ez a kemény mozdulat, és

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

kénytelenek a teljes testsúlyukat bevetni hozzá. Márpedig a nők számára ez korántsem ideális, hiszen a férfi rájuk nehezedő súlya kényelmetlen, és a légzést is megnehezíti. Ezzel szemben a kicsi, feszes tomporú férfiak lényegesen hatékonyabb munkát ígérnek.

Minden második nő számára fontos, hogy a férfinak dús haja legyen. A maradéknak ez nem annyira lényeges, és közülük sokan a kopaszodó vagy borotvált fejet is vonzónak tartják.

A férfiak örökletes kopaszodását a férfi nemi hormonok túlermelése okozza. Ezek a hormonok elárasztják a szervezetet és blokkolnak bizonyos hajhagymákat, rendszerint a fejtetőn. A kopasz férfiak magasabb hormonszintjük miatt általában agresszívabbak, mint a dús hajúak, és ezáltal a kopaszság a férfiasság jelzésévé válik.

Ha a férfi írja le a nő ajkát vagy szemét, ilyen szavakat használ: nedves, szexis, elragadó, hívogató, érzéki, erotikus.

Az érzéki szájú vagy kedves szemű férfi leírásakor a nők ilyen szavakat használnak: gondoskodó, finom, érzékeny, óvó, szerető. Ezeket a szavakat azonban nem betű szerint, nem a fizikai jellemző leírására használják, hanem saját benyomásaik kifejezésére. Ez újabb bizonyíték a nemek közötti különbségre: a férfiak magát a jellegzetességet látják, a nők viszont mögéje látnak és az érzelmet keresik benne.

Az összes főemlős közül az ember hímjének van a legnagyobb pénisze. A pénisz hosszát évezredekön keresztül a szerelmi erővel és vitézséggel hozták összefüggésbe, holott az erő az agyban székel, és nem a szervben.

Az erekció állapotában lévő pénisz átlagos mérete 14 centiméter, a legtöbb nő hüvelye 9 centiméter hosszú, az érzékeny pontok többsége pedig az első 5 centin belül helyezkedik el, amelynek vége felé található a G-pont. A valóságban egy erekcióban 7,5 centis férfi precízebb szolgáltatást nyújthat, mint egy tizenhét éves, mivel a rövidebb pontosabban képes eltalálni a megfelelő tartományokat. Azok a nők, akiket látható izgalomba hoz egy hosszú pénisz, inkább a szerv férfias erejére reagálnak, semmint a hosszúság révén várható fizikai teljesítményre. A boldog kapcsolatban élő nőket nemigen foglalkoztatja a pénisz mérete, de egy keserű szakítás után bosszúból sokan lekicsinylik volt partnerüket.

Szövegfeldolgozás:

Feladat:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

1. Válaszoljatok a **szöveghez** kötődő alábbi kérdésekre!

A,

Milyen férfiakhoz vonzódnak a nők?

Mikor legnagyobb a fogamzás esélye?

Mi okozza a férfiak kopaszodását?

Milyen szavakat használnak a nők a férfiak szájának leírásakor?

Milyen szavakat használnak a férfiak a nők szájának leírásakor?

B,

Mi befolyásolja a nőket a férfiarcokhoz való vonzódásukban?

Száz közül hány gyermek származik a férjtől?

Mit jelent a pénisz szó?

Mit jelent az erekció szó?

Az embernek van a legnagyobb pénisze a Földön?

C,

Milyen összefüggés van a pénisz hossza és az örömszerzés között a szöveg szerint?

Hogyan játszik szerepet a feszes fenék a szexuális életben?

Mi a kopaszság és az agresszió közti kapcsolat?

2.

Gyűjtsük össze az idegen eredetű (és/vagy a nem ismert) fogalmakat, szavakat a szövegből! Keressük meg a magyar köznyelvben használatos megfelelőiket! Keressünk szinoním (azonos jelentésű) szavakat! A feladatot csoportbontásban is végezhetjük, a legtöbb (vagy a legritkább) kifejezést gyűjtőket jutalmazhatjuk.

Pl. investálni- befektetni, beruházni, áldozni rá stb.

Gyakorlás

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Nyelvhelyesség:

1. feladat

Írja be az alábbi mondatokba a zárójelben megadott igék megfelelően ragozott múlt idejű alakját! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa segíti.

Egy táskán múltott az életem

Soha nem gondoltam volna, hogy egy táska meghatározhatja emberek életét. Még

egyetemista

koromban egy csütörtök délelőtt a HÉV-en .....**utaztunk**..... (utazik – 0.) haza Budapestről a

barátnőmmel. Két külföldi fiatalember ..... (ül – 1.) a közelben. Az egyik –

a magas, szőke, kék szemű – különösen ..... (tetszik – 2.) nekem.

Leszállásuk után ..... (észrevesz – 3.), hogy az ülésen

.....(marad – 4.) egy kis táska az útlevelükkel és más fontos iratukkal.

Szerencsére a szálloda címe is ott ..... (van – 5.). Rövid gondolkodás után

elvittük a szállodába a fiúknak a táskát, ők pedig örömben ..... (meghív

– 6.) mindkettőnket ebédelni. A jó hangulatú ebéd után mind a négyen .....

(elmegy – 7.) várost nézni. Együtt ..... (tölt – 8.) mind a négy napot. A

barátnőm kapcsolata a másik fiúval ezzel véget is ért. Mi viszont hosszú levelezés és több

közös balatoni nyaralás után, megismerkedésünk negyedik évében .....

(elhatároz – 9.), hogy összeházasodunk. Azóta boldog házasságban élünk Magyarországon,

és van már egy egyéves szőke feketeszemű kislányunk. Ha megnő, elmeséljük majd neki a

megismerkedésünk romantikus történetét, amiből természetesen a táska sem maradhat ki.

(Oázis, 2006. szeptember 27.)

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Reflektálás:

A férfi és női szerepekkel kapcsolatos szövegek használata különösen alkalmas arra, hogy a közös munkába mindenkit bevonjunk, még a megszólalni alig akarókat is. Ugyanakkor figyelniük kell arra, hogy a beszélgetés ne legyen parttalan, és a szövegre irányuljon.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

6.Modul

Szerelem

Ráhangelődés:

Kötetlen beszélgetés során határozzuk meg a szerelem fogalmát! Beszéljük meg mikor és hol hallottuk utoljára a szót. Mikor láttunk, vagy olvastunk „szerelmes” filmet/ könyvet?

Olvassuk el figyelmesen az alábbi szépirodalmi szöveget! Boccacció Dekameronjának egy részlete a szerelem erejéről szól. Gyűjtsük ki az ismeretlen szavakat, kifejezéseket!

KILENCEDIK NOVELLA

Federigo degli Alberighi szerelmes, de nem nyer viszonzszerelmet, és az udvarlásban eltékozolja minden vagyonát, csupán egy sólyma marad; mivel pedig egyebe nincs, ezt találja fel ebédre hölgyének, ki meglátogatja; ki is mikor ezt megtudja, megenyhül irányában, feleségül megy hozzá, és gazdag emberré teszi

Filoména már elhallgatott, midőn a Királynő látván, hogy Dioneón kívül, annak kiváltsága miatt, már csak ő maga tartozik novellát mondani, vidám arccal szólott ekképpen:

- Rajtam van az elbeszélés sora: én tehát, drága hölgyeim, szívesen teljesítem kötelességemet egy novellával, mely némiképp hasonlatos az előbbihez; éspedig nem csupán azért, hogy megismerjétek, mely hatalma vagyon bájos magatoknak a nemes szíveken, hanem azért is, hogy megtanuljátok magatok jószántából osztogatni illendő alkalmakkor jutalmaitokat, nem engedvén, hogy mindig csak a vak szerencse vezéreljen benneteket. Mivelhogy a szerencse nem okos megfontolással, hanem találomra és legtöbbször szertelenül osztogatja ajándokait.

Tudnotok kell tehát, hogy Coppo di Borghese Domenichi, ki a mi városunkban élt s él talán ma is, tisztelendő és nagytekintetű férfiú, és inkább jelleméért és jelességéért, mint nemes származásáért fölöttébb kitűnő és méltó, hogy örökre fennmaradjon híre; ez tehát öreg napjaira abban lelte mulatságát,

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

hogy szomszédainak és másoknak gyakorta mesélt régmúlt dolgokról; mesélni pedig mindenki másnál jobban, értelmesebben, hívebb emlékezettel és ékebb szavakkal tudott. Egyéb tetszetős elbeszélései során azt is mesélni szokta, hogy élt valamikor Firenzében bizonyos Federigo Alberighi nevezetű ifjú, fegyverforgatásban és lovagi jelességekben oly nagyhírű, hogy nem volt hozzá fogható nemes úrfi egész Toscanában, ki is, miként a legtöbb nemes úrral megesik, beleszeretett bizonyos monna Giovanna nevezetű nemes hölgybe, kit maga idején a legszebb és legbájosabb firenzei hölgynek tartottak; s hogy annak szerelmét megnyerje, szüntelenül vitézi tornákra és lovagi játékokra járt, dáridókat csapott, ajándékokat osztogatott és két kézzel szórta-pazarolta vagyonát. De a hölgy, kinek tisztessége vetekedett szépségével, rá sem hederített mindarra, mit kedvéért mívelt, sem arra, aki mívelte. Miközben tehát Federigo mértéktelenül pazarolta vagyonát, és semmit nem szerzett, mint már könnyen történni szokott, gazdagsága elúszott, s ő oly igen elszegényedett, hogy semmi egyebe nem maradt egy kicsiny birtokon kívül, melynek jövedelméből szűkösen éldegélt; ezenfelül csupán egy sólyma, melyhez fogható talán nem is volt a világon. És ámbár szerelme nagyobb volt, mint valaha, mégis - mivel látta, hogy a városban nem élhet immár kedve szerint - elköltözködött Campiba, hol ama kicsiny birtoka volt. Ottan, ha tehette, madarászott, és senkitől segítséget nem kérvén, béketűréssel viselte szegénységét.

Történt tehát egy napon, mikor már Federigo ilyen ínségre jutott, hogy monna Giovanna férje megbetegedett, s mikor halálát közeledni érezte, végrendeletet tett; és roppant vagyonának örökösül egyetlen, immár nagyocska fiát megtette; annak utána pedig elrendelte, hogy ha fia törvényes örökös nélkül hal meg, monna Giovanna legyen örököse, mivelhogy fölöttébb szerette őt. És akkor meghalálozott. Monna Giovanna tehát özvegyen maradt, s miként már hölgyeinknek szokások, nyár idején kiment ama fent mondott fiával nyaralni egyik birtokára, mely Federigóéban szomszédságában volt. Ekképpen történt, hogy ama fiú barátságba keveredett Federigóval, és játszadozott madaraival és kutyáival, s minekutána többször látta röpködni Federigo sólymát, módfelett megtetszett neki, és igen szerette volna megkapni; de nem merte elkérni tőle, látván, hogy Federigo oly igen szereti. És ekképpen folytak a dolgok, midőn pedig történt, hogy a fiúcska megbetegedett; ezen pedig anyja nagyon megszorodott, mivel nem volt több gyermeke, ezt pedig szíve mélyéből szerette; tehát álló napon által mellette volt, és szüntelenül vigasztalta, és gyakorta kérdezgette, kívánna-e valamit, s kérte, hogy csak mondja meg, mert ha megszerezheti, bizony a föld alól is előteremti neki. A fiú, hogy sokszor hallotta eme kínálkozást, szólott ekképpen:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- Anyám, ha megteszed, hogy megkapjam Federigo sólymát, bizonyosra veszem, hogy nyomban meggyógyulok.

A hölgy ennek hallatára némiképpen meghökkent, és fejét törte, mitévő legyen. Tudta, hogy Federigo nagy időn által szerette, de ő soha még csak egy pillantást is nem juttatott neki, miért is ekképpen szólott magában: „Hogyan küldjek vagy menjek el ama sólymot elkérni tőle, mely tudomásom szerint a világ legjobb sólyma, s ezenfelül gazdájának kenyérkeresője, és hogyan lehetnék oly kíméletlen, hogy elvegyem egy nemes úrtól egyetlen örömét, melynél egyebe a világon nem maradt?” És efféle gondolatok háborgatták, és ámbár bizonyosra vette, hogy megkapja, ha kéri, nem tudta, mit mondjon fiának; hát semmit nem felelt, hanem hallgatott. Végezetül erőt vett rajta az anyai szeretet, és feltette magában, hogy teljesíti kívánságát, s akármi történik is, nem küld érte, hanem maga megyen a férfihoz és elhozza fiának a madarat; szólott tehát:

- Fiam, szedd össze magadat, és iparkodjál meggyógyulni, mivel megígérem neked, hogy holnap első dolgom leszen elmenni hozzá, és elhozni néked amaz madarat.

Ennek a fiú igen megörült, és még ugyanaz napon némiképpen jobbra fordult állapotja. Másnap reggel a hölgy, egy másik hölgy társaságában, csak úgy séta örve alatt, elment Federigo kicsiny házához, és kihívatta őt. Az pedig, mivel az idő, mint egyáltalán ama napokban, nem volt alkalmas a madarászásra, éppen kertjében időzött, s némely apró munkákban foglalatoskodott. Mikor meghallotta, hogy monna Giovanna hívatja a kapuba, igen elcsodálkozott, és vidáman kisietett. A hölgy pedig, midőn jönni látta, úri hölgyhöz illendő kedvességgel elébe ment, s Federigo udvarias köszöntésére ekképpen felelt:

- Jó napot, Federigo. - Aztán folytatta: - Azért jöttem, hogy kárpótoljalak ama veszteségeikért, melyek miattam értek, mivelhogy a kelleténél jobban szeretted engemet; a kárpótlás pedig az, hogy eme barátnőmmel egyetemben egészen családiasan véled akarok ma ebédelni.

Felelte erre Federigo alázatosan:

- Madonna, nem emlékszem, hogy valaha is bármi kárt szenvedtem volna miattad, viszont azonban jót oly bőven nyertem, hogy ha volt bennem valami jelesség, azt csak te jelességednek s irántad való szerelmemnek köszönhetem. És bizony mondom, eme nagylelkű látogatásod sokkalta drágább nekem, mintha visszanyerném vagyonomat, és megint úgy tékozolhatnám, mint annak idején; ámbár bizony szegény házigazdához tértél be.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

És ekképpen szólván, szégyenkezve bevezette házába, onnan pedig kikísérte kertjébe, és mivel nem tudott mást melléje adni mulattatására, szólott ekképpen:

- Madonna, mivel senki más nincs itten, majd ez a jóasszony, eme jobbágyomnak felesége elmulattat addig, míg én az ebédről gondoskodom.

És ámbár fölöttébb nagy volt ínsége, eladdig még soha nem érezte, mily nagy nyomorúságra jutott vagyonának mértéktelen pazarlása miatt. De ma reggel bizony megérezte, mert semmit nem lelt, mivel megvendégelhette volna a hölgyet, kinek szerelméért már oly rengeteg embert megvendégelt; és kínos szorongásában átkozta magában balsorsát, s mint ki esztét vesztette, fel és alá rohant; mivel azonban sem pénzt nem lelt, sem zálogba való holmit, az idő pedig későre járt, és fölöttébb kívánczozott valamivel megvendégelni a nemes hölgyet, kérni pedig senkitől nem akart, legkevésbé tulajdon jobbágyától, szemébe ötlött derék sólyma, mely ott üldögélt rúdján a kis szobában. Mivel tehát egyebe nem volt, megfogta és kövérnek érezvén, úgy vélte, hogy méltó eledel lesz ilyen hölgy számára. Annak okáért tovább semmit nem tétozott, hanem kitekerte nyakát, odaadta az egyik cselédlánynak, hogy megkopassza, megfűszerezze, nyársra húzza és gondosan megsüsse; és minekutána megterítette az asztalt hófehér terítőkkal, melyekből volt még néhány darabja, vidám arccal kiment kertjébe a hölgyhöz, és megjelentette neki, hogy készen van az ebéd, már amilyen szegénységétől tellett. Miért is a hölgy kísérelésével együtt fölkel, és asztalhoz ült, és nem tudván, mit esznek, megették a derék sólymot Federigo társaságában, ki nagy udvariasan kiszolgálta őket. Asztalbontás után kicsinyég kellemetes beszélgetésben mulatták magukat, és akkor a hölgy elérkezettnek vélte az időt szóba hozni azt, amiért jött; miért is nyájasan így adta fel a szót Federigónak:

- Federigo, ha visszaemlékezel elmúlt életedre s az én tartózkodásomra, melyet talán keménységnek és szívtelenségnek vettél, bizonyosra veszem, hogy elámulsz vakmerőségemen, ha meghallod, mi volt fő-fő oka látogatásomnak; de ha volnának vagy lettek volna gyermekeid, és ekképpen ismernéd a szülői szeretetnek fölöttébb hatalmas erejét, szentül hiszem, hogy legalább részben megértenél engemet. De mivel néked nincsenek gyermekeid, nekem pedig van egy, nem vonhatom ki magamat az anyák közös törvénye alól; mivel pedig e törvények ereje kényszerít, akaratom és minden illendőség és minden tartózkodásom ellenére, ajándékuul kell kérnem tőled valamit, mi tudomásom szerint a legdrágább neked (és pedig méltán, mivel keserves sorsod semmi más örömet, semmi más szórakozást, semmi más vigasztalást nem hagyott meg számodra). A sólymodat kérem ajándokul, melyre fiam oly igen

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ráohajtott, hogy ha nem viszem el néki, attól tartok: majd oly súlyosra fordul nyavalyája, hogy elvesztem őt. Annak okáért kérlek, nem irántam való szerelmedre, mely téged semmire nem kötelez, hanem tulajdon nemességedre, mely annak idején lovagi foglalatosságban ritkította párját: ne terheltelessél nékem ajándékozni azt, hogy elmondhassam: ím ez ajándok révén megmentetted fiam életét, őt pedig ezzel örökre hívedül elkötelezted.

Federigo, mikor a hölgynek kérését végighallgatta, és észbe vette, hogy nem teljesítheti kívánságát, mivelhogy a sólymot feltálalta neki ebédre, ott a hölgy előtt sírva fakadt, s egyetlen szóval nem tudott felelni. A hölgy előbb azt hitte, hogy fájdalmában sír, mert meg kell válnia derék sólymától, és már-már visszavonta kérését, de megállta és várt, míg Federigo kisírja magát és felel; ki is tehát szólott ekképpen:

- Madonna, mióta Istennek úgy tetszett, hogy benned vettem szerelmemet, számos dolgaiban éreztem a sorsnak kajánságát, és keseregtem miatta; de mindez semmiség volt ahhoz képest, mit mostan velem művel, miért is soha meg nem békélhetek vele, ha meggondolom, hogy eljöttél szegény házamba, melyet, míg gazdag voltam, nem méltattál látogatásodra, és csekélyke ajándékot kérsz tőlem, és a sors úgy intézte, hogy még ezt sem adhatom meg néked; hogy pedig miért nem adhatom, rövidesen megmondom. Midőn meghallottam, hogy te kegyelmesen velem óhajtasz ebédelni, meggondolván előkelőségedet és nemességedet, úgy véltem, hogy méltó és illendő téged erőmből telhetőleg drágább eledellel vendéglélnem, mint aminőkkel rend szerint más embereket szokás; miért is eszembe jutott a sólyom, melyet tőlem kértél és annak jelessége; s ezt hozzád méltó eledelnek véltem; ma délben tehát ez volt a pecsenye tányérodon. És úgy hittem, hogy ekképpen a legjobban használom fel e madarat; de mivel most látom, hogy másképpen kívántad, úgy fáj, hogy nem tudok szolgálatodra lenni, miképpen azt hiszem, soha meg nem vigasztalódom miatta.

És ekképpen szólván, bizonyosságul előhozatta a sólyomnak tollait s karmait és csőrét. Mikor a hölgy ezeket meglátta és a lovagnak szavait végighallgatta, elsőben is megfeddte, hogy ily kiváló sólymot levágott, hogy egy hölgynek feltálalja; de annak utána fölöttébb magasztalta magában a férfiúnak nemes lelkét, melyen a szegénység sem előbb, sem most nem tudott csorbát ejteni. Mivel tehát szétfoszlott reménysége, hogy a sólymot megkaphatja, aggódni kezdett fiának egészsége miatt, hát csüggedten távozott, és visszatért fiához. Az pedig, akár bánatában, hogy a sólymot nem kapta meg, akár betegségében, mely talán mindenképpen ily véget ért volna, kevés napok múltán anyjának mérhetetlen fájdmára elköltözött az életből. Őt pedig, minekutána egy darab ideig sírt és kesergett, bátyjai

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ismételten nógatták, hogy menjen újra férjhez, mivel dúsgazdag és még fiatal. Mikor tehát látta, hogy bármennyire ellenkezik is, szüntelenül erre sarkallják, eszébe jutott Federigo deréksége és utolsó nagylelkűsége, mikor az ő vendéglésére megölte kitűnő sólymát; bátyjainak tehát ekképpen felelt:

- Ha beleegyeznének, én szívesen özvegyen maradnék, ám ha úgy kívánjátok, hogy férjhez menjek, bizony soha mást nem veszek férjemül, ha nem Federigo degli Alberighit.

Bátyjai ennek miatta csúfolkodtak véle és mondták:

- Ostoba, mit beszélsz? Miért akarod éppen ezt, ki szegény, mint a templom egere?

Felelte nékik az asszony: - Testvéreim, jól tudom, hogy úgy van, miként mondjátok, de én inkább akarok férfit vagyon nélkül, mint vagyont férfi nélkül.

Ebből aztán bátyjai megértették gondolatját, s mivel Federigót, bármily szegény volt, igen derék embernek ismerték, hozzáadták az asszonyt minden vagyonával egyetemben. Federigo pedig látván, hogy felesége lett a hölgy, kit oly forrón szeretett, maga pedig ezen felül dúsgazdag is lett, most már okosabban bánt gazdagságával, s boldogan élt az asszonnyal mind élete fogytáig.

Szövegfeldolgozás:

Kik a történet szereplői?

Milyen társadalmi csoportba tartoznak?

Kinek van sólyma a történetben?

Szerinted milyen a történet vége?

Szövegalkotás:

Írd le röviden a történetet a sólyom szemszögéből!

Fejezd be másképp a történetet!

Gyakorlás:

Nyelvhelyesség

1. feladat

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: PL-3979

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A táblázatban megadott három lehetőség közül válassza ki a helyes szóalakot, és írja be a szövegbe! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa segíti.

Sokat ér a hulladék

Tudta-e, hogy ha a magyar .....**háztartásokban**..... (0.) keletkező szemetet

bevásárlókocsikba

tennének, akkor azok kétszer körbeérnék a Földet?

..... egyik fő oka a csomagolóanyagok nagy mennyisége. Minden

terméknek van csomagolása, hiszen még a csomagolatlanul szállított terméket is haza kell

vinni valamiben. A csomagolás anyaga papír, üveg, műanyag vagy fém lehet.

Csomagolóanyagra azért van szükség, mert ezek védik az árut a

..... és megjelenésükkel felkeltik a vásárlók

....., hiszen mindenki azt veszi meg szívesen, ami tetszik neki.

Sajnos azonban mindannyian megfizetünk a ..... Ahogy kibontjuk

és elfogyasztjuk otthon a hazavitt élelmiszert, a szép és hasznos csomagolás

..... állik. A sok üres üveg, doboz már nem jó

..... , pedig sok-sok ..... került az elkészítésük!

Gondoljuk meg, mennyi idő, munka és energia kell egy-egy üveg vagy doboz készítéséhez!

Szerencsére ma már egyre többen gondolkodnak ezen, és keresik a

..... erre a problémára. A műanyagpalackokat, üvegeket külön

..... gyűjtik, és próbálják azokat minél nagyobb mértékben

feldolgozni. Segítsük őket, hiszen ezzel magunkon is segítünk!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

(*due tallózó. 2007. január – február*)

háztartásoknak	háztartásokra	háztartásokhoz	háztartásokban
Ennek	Ebben	Erről	Ezt
bepiszkolódástól	bepiszkolódást	bepiszkolódásig	bepiszkolódásnak
érdeklődésére	érdeklődésével	érdeklődését	érdeklődésétől
szépséggel	szépségért	szépséghez	szépségben
feleslegessel	feleslegesnek	feleslegesből	feleslegessé
semmit	sem mire	semmi előtt	semmiért
pénznek	pénzből	pénzbe	pénzt
megoldásban	megoldást	megoldáshoz	megoldásra
szemetesekben	szemetesekről	szemetesekért	szemetesekig

Szövegalkotás:

Fejtsd ki gondolataidat 100-120 szóban az alábbi témában!

Egy utazási iroda a nyári időszakra munkatársat keres. Válaszoljon az iroda

újsághirdetésére! Levelében térjen ki a következőkre:

1. Írja meg, hogy hol olvasta a hirdetést!
2. Térjen ki arra, hogy melyik időszak lenne önnek a legalkalmasabb!
3. Foglalja össze, milyen végzettségekkel és nyelvtudással rendelkeznek!
4. Röviden írja le, hogy milyen munkát szeretne végezni!
5. Ismertesse, hogy eddig hol és milyen munkát végzett már!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Reflektálás:

A szöveg hosszúsága miatt ne törekedjünk az egy foglalkozás alatt történő feldolgozásra. A szöveg archaikus volta miatt is több időt hagyjunk a feldolgozásra. Mutassuk be Boccaccio művét, vázoljuk fel az elbeszélés szerkezetét is.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

7. modul

Megcsalás

Ráhangelődés:

A téma szintén érzelmileg érinthet mindenkit. Beszélgetés keretein belül tisztázzuk a fogalom jelentését.

MÁSODIK NOVELLA

Peronella hordóba bújtatja kedvesét, mikor a férje hazatér; mivel pedig a férj a hordót eladta, az asszony azt mondja, hogy ő is eladta valakinek, aki éppen benne van, és megvizsgálja, vajon ép-e. Akkor az illető kibújik, a hordót a férjjel kitisztogatattja, és hazaviteti házába

Harsogó kacagással hallgatták végig Emilia novelláját, és valamennyien magasztalták a szép és szent ráolvasást; mikor pedig a novella beveződött, parancsolta a Király Filostratónak, hogy folytassa. Ki is ekképpen fogott szóba:

- Drága hölgyeim, a férfiak, különösképpen a férjek, annyiszor megcsalnak benneteket, hogy ha hébe-hóba megesik, hogy egy-egy asszony is megcsalja a férjét, nemcsak örvendeznetek kell rajta, hogy ez megesett, vagy hogy ilyesmiről hallottatok, vagy értesültetek valakitől, hanem szerte járván magatoknak is terjesztenetek kellene az ilyesminek hírért, hogy a férfiak észbe vegyék: ha ők értik a módját, értik ám az asszonyok is! Ez pedig nektek csak hasznos lehet; mivel ha valaki tudja, hogy a másik is érti a módját, nem adja fejét oly egykönnyen csalásra. Tehát bizonyos, ha a férfiak megtudják mindazt, mit ebben a tárgyban mi itten beszélünk, fölöttébb nyomós ok leszen számukra tartózkodniok attól, hogy benneteket megcsaljanak, tudván, hogy ti is hasonlatosképpen megcsalhatjátok őket, csak akarnotok kell. Tehát elmondani kívánom nektek, miképpen csúfolta meg férjét hirtelen ötlettel egy közrendű fiatal menyecske, hogy a csávából menekedjék.

Nem rég ideje még, történt Nápolyban, hogy valamely szegény ember feleségül vett egy Peronella nevezetű csinos és kackiás leányzót; a férfinak kőművesség volt a mestersége, a menyecske pedig fonogatott, és ekképpen szűkös keresményükből úgy-ahogy eltengették életüket.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Történt, hogy valamely léha ifjú megpillantotta egy napon emez Peronellát, és mivel fölöttébb megtetszett neki, beleszeretett, és addig-addig legyeskedett körülötte különb-különféle módokon, mígnem a menyecske megbarátkozott vele. És hogy találkozhassanak, a következőképpen egyeztek meg: mivel a menyecske férje mindig reggel idejében felkelt, hogy munkába menjen vagy munkát keressen, az ifjú ott leselkedik majd, hogy lássa őt elmenni hazulról; s mivel amaz utca, melyben laknak, s melynek neve Avorio, igen elhagyatott, amint a férj távozik, az ifjú nyomban besurran az asszonyhoz. És valóban gyakorta ekképpen cselekedtek.

Történt azonban idővel egy reggelen, hogy mikor a derék atyafi elment hazulról, és Giannello Strignano, mivelhogy ez volt az ifjúnak neve, besurran a házba, és együtt mulatott Peronellával, kevés idő múltán hazatért a férj, holott máskor egész napon által nem szokott hazajönni, és hogy az ajtót zárva lelte, kopogtatott s kopogtatás után ekképpen szólott magában: „Istenem, mindörökre áldott légy; mivelhogy ámbár szegény sorba helyeztél, vigasztalásomra legalább e derék és tisztas asszonykát adtad feleségemül. Látod, most is tüstént bezárta az ajtót, amint távoztam, nehogy valaki bemehessen hozzá és bosszúságot okozzon neki.”

Peronella észrevette, hogy a férje jön, mivel megismerte a kopogtatásáról; szólott tehát:

- Jajjaj, Giannellóm, végem van, itt a férjem, hogy az Isten akárhová tegye; most hazajött, és nem tudom, mit jelent ez, hiszen soha máskor nem szokott hazajönni ebben az órában; talán meglátott, mikor besurrantál. De az Isten szerelmére, akárhogy van is a dolog, bújj be ide ebbe a hordóba, én meg megyek ajtót nyitni, s majd meglátjuk, mi az oka, hogy ma ilyen hamar hazajött.

Giannello tehát tüstént bebújt a hordóba, Peronella pedig kiment ajtót nyitni férjének, és nagyon mérgesen mondotta neki:

- Hát ez meg már miféle új módi, hogy ilyen korán hazajöttél ma? Ha jól veszem észre, mintha ma nem akarnál dolgozni, mivel látom, hogy szerszámaidat is hazahoztad; hát aztán miből fogunk megélni, ha te ekképpen cselekszel? Miből veszünk kenyeret? Azt hiszed, megengedem, hogy zálogba csapd a szoknyámat és egyéb ringyem-rongyomat? Hiszen én már éjjel-nappal egyebet sem teszek, csak fonok, meg fonok, és már a hús is leválik a körmömről, hogy legalább annyi olajunk legyen, hogy a mécsesünket meggyújthassuk. Férjemuram, nincs olyan szomszédasszony, ki ne csodálkoznék rajtam, és

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ne csúfolna, hogy ennyit töröm magamat, és ily kemény munkában ennyit fáradozom; te meg csak úgy hazajössz, és lógatod a karodat, holott bizony munkában kellene lenned.

És ekképpen szólván, sírva fakadt, és megint rákezdte:

- Jajjaj, ó, én szerencsétlen, ó, én boldogtalan, mely rossz órában születtem, mely nyomorult sorsra jutottam! Micsoda derék ifjút kaphattam volna férjemül, s én nem akartam, hanem inkább ehhez mentem, ez pedig nem gondolja meg, micsoda lányt kapott feleségül. Más asszonyok bezzeg élnek világukat a szeretőikkel, s egy sincs közöttök, kinek ne volna kettő-három, és élveznek és férjök előtt a csillagot is letagadják az égről; nekem pedig szegény fejemnek, mivelhogy jó vagyok, s nem fűlik fogam efféle dolgokhoz, búbánatnál és boldogtalanságnál ugyan nincs egyebem; nem is tudom, miért nem szerzek én is szeretőt a többiek módjára. Értsd meg józan ésszel, férjemuram, hogy ha rossz akarnék lenni, bizony könnyűszerrel találnék szeretőt, mivelhogy van éppen elég csinos ifjú, aki szeret engem, és utánam settenkedik és üzenet nekem, és ígéretet tenger pénzt, vagy ruhát meg ékszer, ha inkább kedvemre vagy; de biz én ilyesmit soha nem vettem lelkemre, mert már az anyám sem volt ilyenfajta asszony; te meg csak úgy hazajössz, holott dolgoznod kellene.

Felelte a férje:

- Ejnye, feleség, az Isten szerelméért, ne mérgelődj; elhíheted nekem, hogy tudom, ki vagy, s éppen ma reggel is meggyőződtem róla; de a dolog úgy van, hogy én dolgozni mentem, csak hogy nyilván nem tudod, aminthogy magam se tudtam, hogy ma San Galeone napja vagy, s ennél fogva munkaszünet; ezért jöttem hát haza ebben az órában; de azért gondoskodtam róla, s módját leltem, hogy több mint egy hónapra legyen kenyerünk, mivelhogy eladtam ennek az embernek, ki, mint látod, velem jött, azt a hordót, amely, tudod, már régóta utunkban volt itt a házban; öt tallért ad érte.

Mondotta akkor Peronella:

- Hát épp ez az én bajom: te férfi vagy, és kint csavarogsz, és bizony ismerhetnéd a dörgést, és itt van ni: eladsz egy hordót öt talléron, holott én, ki asszony létemre szinte soha ki nem mozdulok a házból, tudván, mely alkalmatlanságot okoz nekünk idebent, hét talléron adtam el ennek az atyafinak, aki éppen mielőtt beléptél volna, belebújt, hogy megnézzé, nincs-e valami baja.

A férj ennek hallatán módfelett megörvendezett, s odaszólt annak, ki a hordóért jött:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- Atyafi, menj Isten hírével; hiszen hallod, hogy a feleségem hét talléron adta el, holott te csak ötöt kínáltál érte.

Felelte rá az atyafi:

- Isten neki fakereszt.

És elment. Peronella pedig mondotta férjének:

- Menj oda hát, ha már itt vagy, és üsd nyélbe a vásárt.

Giannello, ki füleit hegyezvén, figyelt, vajon nem fenyegeti-e valamely veszedelem, nem kell-e résen lennie, Peronella szavainak hallatán nyomban kibújt a hordóból, és mintha nem is hallotta volna, hogy a férj hazatért, megszólalt:

- Hol vagy, asszonyság?

Mondotta erre a férj, ki éppen odaért:

- Itt vagyok, mit akarsz?

Felelte Giannello:

- Ki vagy te? Én az asszonyságot keresem, kivel e hordóra megalkudtam.

Felelte férjürem:

- Beszélj csak bízvást velem, mivelhogy én vagyok a férje.

Mondotta akkor Giannello:

- Úgy látom, a hordónak nincs semmi baja, de azt hiszem, seprőt tartottál benne, mivelhogy belülről valami száraz kéreg van rajta, melyet sehogy sem tudok a körmeimmel lekaparni; tehát csak akkor veszem meg, ha előbb kitisztogatod.

Peronella a szavába vágott:

- Nem, ezen ugyan nem megy füstbe a vásár; majd az uram kitisztogatja.

Szólott a férje is:

- Bizony, hogy kitisztogatom.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Lerakta hát szerszámaint, ingujjra vetkőzött, gyertyát gyújtott, kaparót kért, bemászott a hordóba, és kezdte kaparni. Peronella pedig, mintha nézni akarná munkáját, a fejét meg egyik karját, meg a vállát bedugta a hordó száján, mely nem volt nagyon bő, és ekképpen fogott szóba:

- Itten kapard, amott, emitt is; nézd csak, ott még rajta maradt egy kevés.

S miközben ilyen helyzetben útbaigazította és figyelmeztette a férjét, Giannello, ki még aznap nem csillapította teljesen gerjedelmét, mikor a férj máris megjött, látván, hogy nem tehetette meg úgy, ahogy akarta, elszánta magát, hogy úgy csillapítja, ahogy tudja; odalépett tehát az asszonyhoz, ki testével egészen eltakarta a hordó száját, és csillapította véle ifjonti gerjedelmét olyképpen, mint ahogy a végtelen pusztaságokon a szilaj és felgerjedt ménnek meghágják Parthia kancáit, és épp abban a pillanatban teljesezett be gyönyörúsége, amikor férj uram készen lett a kaparással; akkor tehát visszahúzódott, Peronella kivonta fejét a hordóból, férj uram pedig kibújt.

Miért is Peronella odaszólt Giannellónak:

- Fogd ezt a gyertyát, atyafi, és nézd meg, eléggé tiszta-e már.

Giannello belenézett a hordóba, és azt mondta, hogy most már nincs ellene kifogása, és meg van elégedve; hát kifizette a hét tallért, és férjurrammal házába cipeltette a hordót.

Szövegfeldolgozás:

1. Gyűjtsétek össze az ismeretlen szavakat, kifejezéseket!

2. Válaszoljatok a kérdésekre!

Kik a történet szereplői?

Hol játszódik a történet?

Miért jött haza a férj időnek előtte?

Hogyan szexeltek a szerelmesek?

8. Mit jelentenek az alábbi kifejezések?

Csillapította ifjonti gerjedelmét

Nyélbe üti a vásárt

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Hegyezi a fülét

Ismeri a dörgést

Isten neki fakereszt

Gyakorlás

Szókincsfejlesztés:

A magyar nyelv rendkívül gazdag szólásokban. Hányféleképpen fejezhetjük ki azt, ha valaki meghal?
Gyűjtsünk csoportonként, vagy páronként mondásokat, kifejezéseket!

Egy kis tréfás segítség:

Az aratóért jön a kaszás,
A házmester beadja a kulcsot,
A molnárt felőrli az élete,
A szabónak elszakad élete fonala,
A pék megeszi kenyere javát,
A kertész a paradicsomba kerül,
A postásnak megnyílik a mennyország kapuja,
Az órásnak üt az utolsó órája,
A kalauz eléri a végállomást,
A prímásnak elszakad a húrja,
A matróz az örök nyugalom tengerére hajózik,
A pénztáros elszámol az élettel,
A bűvár örök álomba merül,
A trombitásból kifogy a szusz,
A koldus jobblétre szenderül,
A díjbirkózót maga alá gyűri a halál,
A bérlő örökös otthonra lel,
A boldogtalan megboldogul,
A léghajósnak elszáll a lelke,
A vegetáriánus fübe harap,

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A virágáros alulról szagolja az ibolyát,
A lovasz elpatkol,
A papnak harangoznak,
A vadásznak lőttek,
A színésznek legördül a függöny,
A muzsikusnak elhúzzák az utolsó nótáját,
A borbélyt kinyírják,
A kis embereket elteszik láb alól,
A meteorológusnak pedig befellegzett.

Nyelvhelyesség:

8. feladat

Az alábbi szövegbe helyezze be a zárójelben megadott kötőszavak közül az odailót! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa segíti.

*(ahol, amikor, de, és, hanem, **hiszen**, hogy, mert)*

Múzeumok éjszakája

A legtöbb ember nappal dolgozik, éjszaka pedig pihen. Így történik ez általában a múzeumokban

is. Az év 365 éjszakájából azonban van ez alól egy kivétel. Ez az éjszaka különleges,

...**hiszen**...(0.) ekkor, június 23-án több mint száz kulturális intézmény nyitja meg éjszakára a

kapuit. Országszerte majdnem negyedmillió ember vált ilyenkor belépőjegyet. Bútormúzeum,

színészmúzeum, fényképésmúzeum is szerepel a látnivalók között. Nemcsak a sok

lehetőség, ... a hangulat is csodássá teszi ezt az estét. Nincs még egy éjszaka,

..... a kultúra így összekapcsolódna a vidámsággal. Ezen az éjszakán az

emberek kiállításról kiállításra, koncertről koncertre járnak, ... ezt követi egy

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

vacsora valahol az utcán. Eközben a gyerekek azt is élvezik, ... ezen az estén
nem kell korán lefeküdni, hanem együtt járhatnak a felnőttekkel. Rengetegen sétálnak,
..... sokan vannak biciklivel is. Néhány múzeum előtt, ... egy kicsit
sorban is kell állni, új ismeretségek is születnek. Mindenki nyugodt, türelmes, ...
ilyenkor senkinek sincs semmi más fontos dolga: ez az éjszaka a kultúráé.

(Nők Lapja 2007. július 4.)

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

8.modul

Iskola

Ráhangelődés:

Az iskolába járás, az iskolai környezet és nyelv végigkíséri életünket. Ha mi már be is fejeztük tanulmányainkat, gyermekeink, vagy ismerőseink csemetéi biztosan koptatják még az iskolapadokat. Kötetlen beszélgetés során saját iskolai élményeikről kérdezzük a résztvevőket.

Karinthy Frigyes: Így írtok ti (részletek)

A JÓ TANULÓ FELEL

A jó tanuló az első padban ül, ahol hárman ülnek: ő a középben, a jó tanuló, Steinmann. Az ő neve nem tisztán egy ember jelzésére szolgál; - szimbólum ez a név, ahány fiú az Osztályban, annyi apa ismeri otthon ezt a nevet. „A Steinmann miért tudja megtanulni?” - kérdezi otthon harminckét apa harminckét fiútól. „Kérd meg Steinmant, hogy magyarázza meg”, mondja az apa, és a fiú valóban megkéri a Steinmant. A Steinmann mindent tud előre, még mielőtt megmagyarázták volna. Matematikai lapokba dolgozik, és titokzatos szavakat tud, amiket csak az egyetemen tanítanak. Vannak dolgok, amiket mi is tudunk, de ahogy Steinmann tudja, az a biztos, az az egyedüli helyes, az az Abszolút.

Steinmann felel.

Ez különleges, ünnepélyes pillanat. A tanár sokáig nézte a noteszt; halálos feszültség remeg az Osztály felett. Mikor később a francia rémuralom történetét olvastam, mikor a Bicêtre foglyai közül előszólítják a halálraítélteket: mindig így tudtam csak elképzelni. Az agyak utolsó, véres erőfeszítésben kapkodnak lélegzet után - még van két másodperc, az alatt mindenki villámgyorsan elmondja magában a mértani haladvány tételeit. Tanár úr, én készültem, mondja az ember magában. Tanár úr, fiam tegnap gyöngéledett. Az egyik lehajol a füzeté fölé, mint a strucc, hogy ne lássák. A másik merőben szembenéz a tanárral, szuggerálja. A harmadik, idegember, egészen elernyed, és behunyja a szemét: hulljon le fejére a bárd. Eglmayer, az utolsó padban egészen elbújik Deckmann háta mögé, ő nincs is itt, köszöni szépen, nem tud semmiről, őt írják be a hiányzók közé, töröljék ki az élők sorából, őt felejtsek el, béke poraira, ő nem akar részt venni a közélet küzdelmeiben.

A tanár kettőt lapoz, a *K* betűnél lehet - Altmann, aki az év elején Katonára magyarosította a nevét, e percben mélyen megbánta ezt az elhamarkodott lépést. - De aztán nagyot lélegzik: egyszerre megállnak, és a tanár becsukja a noteszt.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- Steinmann! - mondja egészen halkán és kivételesen.

Nehéz, felszabadult sóhaj. Kivételes, ünnepélyes hangulat. Steinmann gyorsan feláll - a mellette ülő kiugrik a padból, szerényen és udvariasan áll, míg a jó tanuló kimászik a padból: mint egy testőr, néma és mellékes dekoratív szereplője egy nagy eseménynek.

Maga a tanár is ünnepélyes. Oldalt ül le a székre, és összetett ujjakkal gondolkodik. A jó tanuló a táblához megy, és kezébe veszi a krétát. A tanár gondolkodik. A jó tanuló erre felkapja a spongyát, és sebesen törölni kezdi a táblát: ebben végtelen előkelőség és önérzet van, ezzel azt akarja jelezni, hogy ő ráér, hogy neki nem kell most törni a fejét, ő nem fél, ő mindig készen van, ő addig is, míg a felelés kezdődik, valami hasznosat akar csinálni a társadalomnak, ő ráér gondolni a köztisztaságra és az emberiség békés fejlődésére, és letörli a táblát.

- Hát - mondja a tanár, és gondolkodva húzza a szót -, majd valami érdekes példát veszünk...

A jó tanuló udvariasan és végtelen megértéssel köhög. Természetesen, valami érdekes példát, az érdekes helyzetnek megfelelőt. Most úgy néz a tanárra, komolyan és melegen, mint egy szép grófnő, akinek egy gróf megkérte a kezét, és mielőtt válaszolna, megértéssel és rokonszenvvel mélyen a gróf szemébe néz, jól tudva, hogy e tekintet elbűvöli a gróft, s a gróf remegő boldogsággal sejtí, hogy a válasz kedvező lesz.

- Vegyünk egy kúpot... - mondja a gróf.

- Egy kúpot - mondja Steinmann, a grófnő. De már ezt is úgy tudja mondani, ez a Steinmann, annyi megértéssel, olyan okosan: csak ő tudja, *mennyire* kúp az, amit veszünk. Én, Steinmann, a legjobb tanuló az egész osztályban, veszek egy kúpot, mivel engem, mint az erre legalkalmasabbat, megbízott a társadalom. Még nem tudom, miért vettem a kúpot, de nyugodtak lehettek mindannyian, bármi történjék ezzel a kúppal, én is ott leszek a helyemen, és megbirkózom vele.

- Különben - mondj a tanár hirtelen -, vegyünk inkább egy csonka gúlát.

- Csonka gúla - ismétli a jó tanuló, ha lehet még értelmesebben. Ő a csonka gúlával éppen olyan határozott, barátságos, bár fölényes viszonyban van, mint a kúppal. Mi neki egy csonka gúla? Ő nagyon jól tudja, őt nem lehet félrevezetni, a csonka gúla is csak olyan gúla, mint más, normális gúla, egyszerű gúla, amilyent egy Eglmayer is el tud képzelni - csak le van vágva belőle egy másik gúla.

A felelés rövid ideig tart. Félszavakban beszélnek egymással, értik egymást, lassanként intim dialógus alakul ki a tanár és a jó tanuló közt: mi már nem is értjük, ez az ő kettejük dolga, két rokon lélek, mely itt előttünk egyesül, a differenciálegyenletnek éteri légkörében. Egy mondat közepén eszmél rá a tanár,

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

hogy miért is beszélgetnek ők, hogy ez felelés, az előmenetel megítélése. A jó tanulónak be se kell fejezni ezt a mondatot. Minek befejezni? Maradt-e szemernyi kétség afelől, hogy be tudja fejezni? A jó tanuló szerényen és illedelmesen ül le. A következő percben már roppant érdeklődéssel figyeli a következő felelő szánalmas dadogását: egy szónál gúnyosan és diszkréten elmosolyodik, és a tanár tekintetét keresi lopva, hogy még egyszer összenézzen vele, és a tanár lássa, hogy ő, bár nem szól, arcizma se rándul: e gúnyos mosolyban jelezni óhajtja, mennyire tisztában van vele, milyen marhaságot mondott a felelő, és hogy mit kellett volna felelnie.

A ROSSZ TANULÓ FELEL

Nem, mára nem lehetett számítani, igazán. Hiszen számított rá, persze hogy számított, sőt múlt éjjel álmódott is ilyesfélét: de álmában magyarból hívták ki, igaz, hogy úgy volt, mintha a magyart is a Fröhlich tanítaná. Álmában elintézte az egész kérdést, a párhuzamos vonalakról felelt, egyfelesre. Mikor kimondják a nevét, nem hisz a füleinek, körülnéz: hátha csoda történik, hátha csak agyrém, nyomasztó lidércnyomás volt, hogy ez az ő neve, és most felébred ebből az álomból. Aztán egy csomó füzetet felkap a padról. Míg végigmegy a kis utcán, a padsorok közt, ezt gondolja:

„Ápluszbészermínuszbé egyenlő ánégyzetmínuszbenégyzet.” Ezt fogja kérdezni. Biztosan ezt fogja kérdezni. „Ha nem ezt kérdezi, átmegyek különbözőzeti vizsgával a polgáriba, és katonai pályára lépek.” Közben megbotlik, és elejti a füzeteket. Míg a földön szedeget, háta mögött felzúg az obligát nevetés, amit ezúttal senki se tilt be: a rossz tanuló törvényen kívül áll, rajta lehet nevetni.

A tanár leül, és maga elé teszi a noteszt. Ránéz. A rossz tanuló görcsösen mondogatja magában:

„ápluszbészermínusz...” veszi a krétát. A tanár ránéz.

- Készült? - mondja a tanár.

- Készültem.

Ó igen, hogyan készült volna. A halálraítélt is elkészül: felveszi az utolsó kenetet, és lenyíratja a haját.

- Hát akkor írja.

A rossz tanuló a tábla felé fordul.

- bénégyzetmínuszpluszmínusznégyzetgyökbémínusznégyacészerkétá.

És a rossz tanuló engedelmesen írni kezdi és mondja utána a számokat. Írja, írja, mint Ágnes asszony, tudja, miről van szó, látja a tételt „éppen úgy, mint akkor éjjel”, mikor elaludt mellette, és fogalma se

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

volt róla, mit jelent az egész. Igen, ez az, homályosan sejti, valami másodfokú egyenlet - de hogy mi lesz ebből.

Szép lassan és kaligrafikusan ír. A négyesnek a szárát vastagítja - a vonalból, ami törtet jelent, gondosan letörül egy darabot, ehhez külön elmegy az ablakig a spongyáért. Időt nyer ezzel. Hátha csöngetnek addig. Vagy valami lesz. Úgyse sokáig szerepel ő itten a dobogón. Ezt még felírja, az egyenlőségjelet is szép lassan felrakja - igen, ezt még úgy csinálja, mint más, felsőbb lények, mint egy jó tanuló. Felírja még „á²”. A katonaiskolában nagyon korán kell felkelni, villan át az agyán, hirtelen. De aztán hadnagy lesz az ember. Esetleg kimegy Fiuméba.

Közben szép lassan ír - még mindig nem írta le. Hozzá nem értő ember, aki ezt a jelenetet figyeli, azt hiszi, valami jó tanuló felel. De a szakértő tudja már, mit jelent az, mikor valaki ilyen határtalan gonddal rajzolja a kettes farkincáját. Halálos csend körös-körül. A tanár nem mozdul. Most beszélni kell.

- A másodfokú egyenlet... - kezdi értelmesen és összehúzott szemmel, és mélységes figyelemmel nézi a táblát.

- A másodfokú egyenlet... - ismétli olyan ember modorában, aki nem azért ismétli a szót, mintha nem tudná, mit akar mondani, hanem inkább azért, mert rengeteg mondanivalója közül a leghelyesebbet, a legfrappánsabbat, a legtökéletesebbet válogatja és mérlegeli.

De a tanár, ó, a tanár már tudja, mit jelent ez.

- Készült? - mondja keményen és szárazon.

- Tanár úr kérem, én készültem.

Ezt bezzeg villámgyorsan mondja: véres dac, lázadó kétségbeesés remeg a hangjában.

Tanár (széles gesztussal): - Hát akkor halljuk.

A rossz tanuló nagy lélegzetet vesz.

- A másodfokú egyenlet az elsőfokú egyenletből származik oly módon, hogy az egész egyenletet megszorozzuk...

És most beszél. Valamit beszél. A második mondatnál arra számított, hogy félbeszakítják - lopva néz a tanár felé. De az mozdulatlan arccal néz, se azt nem mondja, hogy jó, se azt, hogy rossz. Nem szól.

Pedig a rossz tanuló nagyon jól tudja, hogy nem lehet az jó, amit ő beszél. Hát akkor miért nem szól a tanár? Ez rettenetes. A hangja reszketni kezd. Egyszerre látja, hogy a tanár felemeli a noteszt. Erre elsápad, és szédítő gyorsasággal kezdi:

- A másodfokú egyenlet úgy származik az elsőből, hogy végig... Tanár úr kérem, én készültem.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- Polgár Ernő - mondja hangosan a tanár.

Mi ez?

Már egy másikat hívtak ki? Ővele végeztek? Mi ez? Álmodik?

- A másodfokú egyenlet... - kezdi újra, fenyegetően.

Polgár Ernő függén kijön, és a tábla másik végén már veszi a másik krétát.

- A másodfokú... Tanár úr kérem, én készültem.

Senki sem felel. És most ott áll, egyedül a tömegben, mint egy szigeten. De még nem megy helyre. Neki nem mondták, hogy menjen helyre - odvas és züllött, kitaszított szívvel áll ott -, neki nem mondták, nem mondták. Ő még felel. Most végigmenjen, újra, a padosok közt? Nem, inkább áll, hülyén: keze dadogva babrál a táblán, a félbemaradt egyenlet roncsai közt, mint a lezuhant pilóta, a motor megpattant hengerei fölött. A másik fiú közben már felel is. Valami párhuzamos vonalokról beszél - ez is olyan idegen és furcsa... mint minden... amivel itt évek óta foglalkoznak körülötte... foglalkoznak vidáman és ruganyosan és hangosan... és amiből ő soha nem fogott fel semmit... néhány mondatot jegyzett meg eddig, s azokon úszott...

És így áll most, még áll, reménykedik, udvariasan figyel, amit a másik beszél... néha helyeslően bólint, legalább ezzel jelzi, hogy ő készült, ő tud... néha bátortalanul meg is szólal, abban az illúzióban ringatja magát, hogy őt kérdezték, de csak halkán, hogy ne küldjék helyre... aztán szerényen elhallgat és figyel... előrehajol, részt vesz a felelésben, odaadja a krétát, buzgólkodik a felelő körül, még sűg is neki, hangosan, nem azért, hogy segítsen, de hogy a tanár lássa, hogy ő sűg, tehát ő tud... Egyszóval: nem adja meg magát.

Egyszer aztán minden ereje elhagyja, elhallgat, és még egyszer a katonaiskolára gondol. Elboruló elméjében, mint távoli szavak, verődnek vissza a zajok... a kréta ropogása... elfolynak az arcok, és egy pillanatra világosan látja a végtelent, amelyről e percben jelentette ki a felelő, hogy ott a párhuzamos vonalak találkoznak. Látja a végtelent... nagy, kék valami... oldalt egy kis házikó is van, amire fölül fel van írva: „Bejárat a negyedik végtelenbe.” A házban fogasok vannak, ahol a párhuzamos vonalak leteszik a kalapjukat, aztán átmennek a szobába, leülnek a padba, és örömmel üdvözlik egymást... a párhuzamos vonalak, igen... a végtelen, a megértés, a jóság és emberszeretet osztályában, ahová ő soha eljutni nem fog... ama „felsőbb osztály”, melybe „elégtelen eredmény miatt fel nem léphet” soha.

Szövegfeldolgozás:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

1.

Szituációs gyakorlat. Válasszunk ki a csoport tagjai közül szereplőket (tanár, felelő, osztály) és próbáljuk rekonstruálni elbeszélést. Cserélhetjük a szerepeket és a szereplőket egyaránt.

2.

Mit jelentenek az alábbi kifejezések,

Bénégyzetmínuszpluszmínusznégyszetgyökbémínusznégycészerkétá

Dobogó

Kúp

Csonkagúla

Kréta

3.

Hányszor hangzik el a rossz tanuló szájából:

„Tanár úr én készültem.”

Milyen alkalmakkor mondja ezt ki?

Gyakorlás:

Szövegértés:

1. feladat

Olvassa el a következő interjút, és ennek alapján állapítsa meg, hogy az utána található táblázat állításai közül melyek olvashatók a szövegben (igazak – I), és melyek nem (hamisak – H)! Tegyen egy X jelet a megfelelő oszlopba! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa is segíti.

A lánya, Sebestyén Márta, világhírű. Most mégsem elsősorban a lányáról lesz szó.

Sebestyéné Farkas Ilona – akit mindenki csak Mona néninek hív, - nemrég magas kitüntetés

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

kapott, a Magyar Köztársaság ezüst érdemkeresztjét.

- Régen megérdemelte a kitüntetést, nem gondolja?
- Nagyon örülök neki, de nem ezért választottam ezt az életutat. Nekem mindig a tanítványaim voltak a legfontosabbak. Szeretetüket ma is érzem.
- Hol kezdte a pályáját?
- 24 évesen Zuglóban, ahol a Kodály-módszer alapján tanítottam. A diákok ott magas ének-zenei tudáshoz jutottak, és jó közösségben éltek. Erről éppen a napokban meséltek nekem, amikor meglátogattak.
- Mit meséltek?
- Annak örültek, ha a társuknak sikerült az, ami nekik nem. Állítom, hogy az éneklésnek és a tanárnak mindig fontos szerepe volt a nevelésben.
- Ebben Önnek is része volt gyerekként.
- Igen. Iskolánk alapítója, Gulyás György végigjárta a környéket, és kiválogatta az ügyes gyerekeket. Mind szegények voltunk, mégis boldogan éltünk, mert szerettük egymást és a muzsikát.
- Úgy tudom, Kodálynak nem nagyon tetszett az Önök iskolája.
- Ez igaz. Eleinte úgy gondolta, hogy csak zeneileg művelt családból lehet valaki zenész.
- Aztán a politika is közbeszólt ...
- Én még érettségiztem, de 1 évvel később megszüntették az iskolát. Azt mondták, hogy

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

nincs rá pénz, de talán más oka is volt. De akik itt tanultak, azoknak egész életében fontos maradt a zene. Akkor is, ha más pályára kerültek. Egyébként később Kodály is megváltoztatta a véleményét. Többször fel is kereste az iskolát.

- Mi maradt meg mára az akkori iskolából?

- 1976-ban volt egy nagy találkozásunk. Akkor elhatároztuk, hogy folytatjuk a zenei életet. Azt ugyan nem sikerült elérnünk, hogy újra iskolát nyithassunk, de minden nyáron táborokat, tanfolyamokat és koncerteket tartunk. Ezen kívül kórustalálkozókat is szervezek.

- Ahogy hallgatom, nem nehéz rájönnöm, hogy az ének-zene a mindene.

- Igen. Én erre születtem és a tanításra. Erre még Kodály beszélt rá, és nem bántam meg.

- Az sem volt tehát véletlen, hogy lánya, Sebestyén Márta is a zenébe szeretett bele. Márta hamarabb énekelt, mint beszélt. Nálunk mindig énekszótól volt hangos a ház.

- Jó érzés, hogy világhírű lánya van?

- Természetesen. Az ő hivatását is nagyon fontosnak tartom. Amikor láttam, hogy Mártnak egyre több a dolga, elmentem nyugdíjba, és a családra fordítottam az erőmet. De nyaranta még tanítok.

- Gondolom, a nyolc unokájával sok a feladat.

- Hát igen, de boldogan vigyázok rájuk. Márta fiai kisebb korukban nem lelkesedtek a népzeneért, mert mindig csak azt látták, hogy az anyjuk csomagol, és fellépésekre

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

utazik. De ma már hangszereken is tanulnak. Egyébként mindegyik unokám szeret énekelni. Születésnapokon igazi kóruddá alakulunk.

Hát ő Mona néni, aki becenevét keresztnéve írásmódja alapján kapta, és aki mindig mosolyog.

(Szabad föld, 2005. szeptember 16.)

0. A riporter beszélgetőtársa Mészáros Márta édesanyja. Hamis

1. Farkas Ilona saját munkásságáért kapta a kitüntetést.
2. Tanítványaival néha ma is találkozik.
3. Tanítói munkáját 20 éves korában kezdte.
4. Gyermekkorában gazdag gyerekekkel járt iskolába.
5. Régi iskolatársai máig nagyon szeretik a zenét.
6. Az osztálytársai mind zenészek lettek.
7. 1976-ban régi iskoláját újraindították.
8. A családban mindig sokat énekelnek.
9. Amióta Mona néni nyugdíjba ment, elsősorban a családjának segít.
10. A tanítást mára teljesen abbahagyta.

Szövegalkotás:

1. feladat

Az üzenetrögzítőjén hagyott üzenetből Ön arról értesül, hogy egy szegedi barátja

délmagyarországi

tábort szervez. Írjon neki levelet, s abban térjen ki az alábbi részletekre:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

1. Fejezze ki lelkesedését!
2. Érdeklődjön a tábor részleteiről! (mikor, hol, kikkel stb.)
3. Írja meg, milyen szálláson lakna szívesen, és miért!
4. Fogalmazza meg, milyen programokban lenne kedve részt venni!
5. Ajánlja fel a segítségét!

9. modul

Vers

Ráhangelődés:

Gyermekeink tanulmányai során gyakran találkoznak a verselemzés –sokszor keservesnek tűnő– feladatával. Ahhoz, hogy segíteni tudjunk nekik magunknak is ismernünk kell a lírai műnem stílusjegyeit, alapfogalmait, a verselemzés „mesterfogásait”.

Kötetlen beszélgetés során idézzük fel legkedvesebb élményeinket a versekkel, verselemzéssel kapcsolatban!

Olvassuk el figyelmesen az alábbi Petőfi verset!

Petőfi Sándor -

EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET...

Egy gondolat bánt engemet:

Ágyban, párnák közt halni meg!

Lassan hervadni el, mint a virág,

Amelyen titkos féreg foga rág;

Elfogyni lassan, mint a gyertyaszál,

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Mely elhagyott, üres szobában áll.

Ne ily halált adj, istenem,

Ne ily halált adj énnekem!

Legyek fa, melyen villám fut keresztül,

Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;

Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe

Eget-földet rázó mennydörgés dönt le...

Ha majd minden rabszolga-nép

Jármát megunva síkra lép

Pirosló arccal és piros zászlókkal

És a zászlókon eme szent jelszóval:

„Világszabadság!”

S ezt elharsogják,

Elharsogják kelettől nyugatig,

S a zsarnokság velök megütközik:

Ott essem el én,

A harc mezején,

Ott folyjon az ifjui vér ki szivembül,

S ha ajkam örömteli végszava zendül,

Hadd nyelje el azt az acéli zörej,

A trombita hangja, az ágyudörej,

S holttestemen át

Fújó paripák

Száguldjanak a kivivott diadalra,

S ott hagyjanak engemet összetiporva. ◆

Ott szedjék össze elszórt csontomat,

Ha jön majd a nagy temetési nap,

Hol ünnepélyes, lassu gyász-zenével

És fátyolos zászlók kíséretével

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

A hősokeket egy közös sírnak adják,

Kik érted haltak, szent világszabadság!

(Pest, 1846. december.)

Szövegfeldolgozás:

1.

Válaszolj az alábbi kérdésekre!

Milyen érzéseket keltett fel benned a vers olvasása?

Milyen kifejezésekkel (szavakkal) találkoztl a szövegben, amit furcsának találtál vagy nem értettél?

Szerinted miért írhatta Petőfi a verset?

A vers megírásakor Petőfi 23 éves volt. Komolyan gondolta szerinted, amit leírt?

Egy ma élő 23 éves fiatal gondolkozna-e szerinted hasonlóan? Indokold meg állításodat!

2.

Írd le a saját szavaiddal a költő alábbi sorait! Fejezd ki másképp az idő múlását!

Lassan hervadni el, mint a virág,

Amelyen titkos féreg foga rág;

Elfogyni lassan, mint a gyertyaszál,

Mely elhagyott, üres szobában áll.

Legyek fa, melyen villám fut keresztül,

Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;

Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe

Eget-földet rázó mennydörgés dönt le

3. Olvassuk el figyelmesen az alábbi verselemzést! Az olvasás után gyűjtsük ki a számunkra ismeretlen jelentésű szavakat!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Petőfi Sándor forradalmi versei:

A megsejtett világforradalom vízióját az **Egy gondolat bánt engemet** c. költeménye jeleníti meg.

Keletkezése:

1846 végén írta, szilveszteri vers. Az esztendő utolsó napján eltöpreng a jövőről.

Látomásvers, a műfaja: rapszódia.

-Csapongó, változó ritmika jellemzi,

- hangulatok, érzelmek áradak (elégikus, szenvedélyes, szentimentális).

Szerkezet:

1.) A vers két kulcsszava: a világszabadság és a halál:

a világszabadságért folyó küzdelemben a költő a hősi harcot és a halált is vállalja.

2.) Kompozíciója: 3 részből áll.

- 1-12. sor: Témája: a halál.

Kétféle halál lehetőségét állítja szembe egymással:

1-8.sor:

lassú, hétköznapi,

metaforái: a féreg rágta lassan pusztuló virág,

üres szobában álló lassan eléggő gyertyaszál;

ezeket elutasítja: negatív töltésű szavak;

kétszeres tiltó felkiáltás.

9-12. sor:

az előző statikus képekkel szemben álló halál víziója;

dinamikus, gyors, erőszakos halálfajtákat mutat be:

- villám sújtotta fa;

- vihar kicsavarta fa;

- mennydörgés ledöntötte szikla.

Az igenlő felszólítások nyomatékosítják vágyait (Legyek...,Legyek...)

- 13-30.sor

Ennek a szerkezeti résznek a 18 sora egyetlen hömpölygő feltételes összetett mondat.

Témája: a világ népeinek ütközete a szabadságért, melyben a költő az életét adja.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

- Az első 13 sor a feltételeket bontja ki: mikor szeretne ő meghalni.

A hegyi táj eltűnik, egy óriási síkság látomása jelenik meg;
mely egy harcmező, ahol a világ minden szolga népe elfér;
ezek felsorakozva indulnak a világszabadságot kivívni.

- A szerkezeti rész 2. fele a főmondat.

Alapgondolata annak a vágynak a megfogalmazása, hogy ő is a csatamezőn szeretne lenni (ott..., ott...), sőt sokkal tovább megy, mert életét szeretné áldozni ebben a csatában.

Ez a 10 sor a vers érzelmi csúcspontja: itt teljes. be az életáldozat.

A hangokkal (harsog, kiáltás, acél zöreje, ágyúdörej), dinamikus mozgásokkal (a jambikus sorokat itt anapestusok gyorsítják) és a színekkel (főként a vörös) válik a jelenet képszerűvé.

- A 3. szerk.részben (31-36.sor) hangnemváltással folytatódik:

a csatazajt felváltja az ünnepélyes, lassú gyászzene,

a vörös színt a fekete,

a verszene is megváltozik: a jambusokat spondeusok lassítják.

A harcmezőn elesettek temetésének látomása zárja a verset.

A rapszodiát a vers legfőbb gondolatával (világszabadság) jelszavával fejezi be.

Szövegfeldolgozás:

Részletesen és figyelmesen elemezzük a szöveget! Hasonlítsuk össze az elemzés állításait a vers soraival! Ha tudjuk, cáfoljuk meg azokat!

Gyakorlás:

Szövegértés

1. feladat

Képzeld el, hogy a nyári szünetben sok külföldi barátja fogja Önt meglátogatni. Az alábbi ajánlatokból válasszon minden barátjának az érdeklődésének megfelelő programot! A feladat után található táblázatban a barát sorszáma alá írja be a kiválasztott program betűjelét! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa is segíti.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Programajánlatok:

a. Zenei fesztivál – Fertőd

Nemzetközi Haydn-napok az Esterházy-kastélyban

2006. június 15 - 25.

A programban világhírű előadókat találunk. Számos kiváló zongorista és zenekar

Haydn- és Mozart-műveket ad elő.

b. Kiállítás – Győr

X. Nemzetközi Babakiállítás és Országos Baba- és Mackókészítési Verseny

2006. június 20 - 26.

Az ország legkülönlegesebb kiállítása. Évente közel százan hozzák el legszebb munkáikat, gyűjtők küldik el legérdekesebb tárgyaikat.

c. Gulyásfesztivál – Szolnok

2006. július 1 - 5.

Látványos fesztivál főzőversennyel, kóstolókkal, kézműves vásárral és esténként bállal.

d. Pincetúra – Sárospatak

VI. Sárospataki Bornapok

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

2006. július 7 - 14.

Egy héten át nyitott borospincék és borkóstolások várják a látogatókat. A programot hangulatos népzenei előadások, táncműsorok színesítik.

e. Sport – Dunaújváros

2006. július 18 - 20.

Különleges modellautók országos versenyét láthatják az érdeklődők. Főleg gyerekes családoknak ajánljuk.

f. Városnéző séta – Budapest

2006 júliusában minden hétvégén

Ingyenes séták: várséták szombatonként, Andrassy úti séták vasárnaponként. Az érdeklődőket idegenvezető kíséri.

g. Játék – Veszprém

2006. augusztus 1 - 3.

Az érdeklődők az állatkertben bemutatókon, vetélkedőkön, állatismereti játékokon vehetnek részt. A felnőtteknek állatvédelmi előadásokat tartanak.

h. Művészeti fesztivál – Vác

Váci Művészeti hetek 2006 augusztusában

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Színházi előadások, hangversenyek, kortárs művészek kiállításai várják a látogatókat a Madách Imre Művelődési Központban.

i. Kiállítás – Orosháza

2006 június 15 – szeptember 15.

Ritka szépségű tengeri kincsek: kagylók, csigák, növények stb. bemutatója Ignác

Ferenc gyűjteményéből. Mellette a *Balaton élővilága* című kiállítás látható.

j. Történelem – Nagytétény

2006. augusztus 1 - 16.

Mindent megtudhat a magyarországi ókori életről és építészetéről. A kiállítás ideje alatt ókori társasjátékokat próbálhatnak ki, római ételeket és italokat kóstolhatnak, mézeket, fűszereket vásárolhatnak.

k. Ünnepi hetek – Diósgyőr

2006 júliusában minden hétvégén

Szabadtéri színházi előadásokon vehetnek részt minden szombaton és vasárnap. Az ország legjobb színházai hozzák el legsikeresebb előadásait. Az előadásokra tolmácsolás bérlehető.

(Utazás, 2005. szeptember)

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Az érkező barátok:

0. Finn ismerőse először jön Magyarországra. Elsősorban a fővárosra kíváncsi.
1. Berlini barátnője imádja a mackókat.
2. Horgász barátját az érdekli, milyen halak élnek Magyarországon.
3. Osztrák barátjának a történelem a hobbija. Az érdekli, hogyan éltek a régi korok emberei.
4. Kínai ismerősét leginkább a magyar konyha, a magyar ételek érdeklik.
5. Belga barátja olyan helyre menne, ahol magyar népi táncot tanulhat.
6. Japán barátnője a komolyzenét kedveli.
7. Bolgár barátja két kisfiával érkezik. A fiúk a technika iránt érdeklődnek.
8. Francia barátja a hűgával érkezik. A lány a biológiát szereti.
9. Amerikai barátja a mai festők képeire kíváncsi.
10. Lengyel ismerősét nagyon érdekli a színház, bár nem tud magyarul.

Nyelvhelyesség

1. feladat

A táblázatban megadott lehetőségek közül válassza ki, és írja be a szövegbe illő szóalakat! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa is segíti.

Hogyan csomagoljunk (0.) ...**túrára**... ?

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

Ez a kérdés egyszerűnek látszik, de végül is elég sok szempontot kell figyelembe vennünk.

Rövidebb kirándulásokra általában elég egy kisebb oldaltáska is, de hosszabb túra esetén, vagy (1.) ..... jó hátizsákba csomagolni. Miután ezt kiválasztottuk, a következő kérdés az, hogy mit pakoljunk bele. A szükséges dolgok elsősorban az (2.) ..... függenek. (3.) ..... lesz valóban szükségünk? Hogy (4) ..... se feledkezzünk meg, érdemes összeírni a vinnivalókat. Ezután következhet maga a csomagolás. A hátizsák (5.) ..... tedd azt, ami később kell! Azok a dolgok a hátizsák külső (6.) ..... kapnak helyet, amelyek gyakran kellenek. Az élelmiszereket hasznos külön (7.) ..... pakolni, ahol nem nyomódnak össze. A (8.) ..... tartozik természetesen egy zsebkés is. Mindez felül található.

Végül figyeljünk oda, nehogy kimenjen a (9) ..... az elemlámpa! Tegyük könnyen elérhető helyre! Ezek persze csak a legfontosabbak. A társaság, az érdeklődésünk és még számtalan szempont alapján a felsorolás még tovább folytatható.

(2 zsiráf, 2005. október)

A választható lehetőségek:

0	túrára	túráról	túra mellett
1	táborozásban	táborozáshoz	táborozáskor
2	időjárásban	időjárástól	időjárás miatt

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

3	Miben	Minél	Mire
4	semiben	semiről	semmi felett
5	aljára	aljánál	alja alatt
6	zsebeiről	zsebeiben	zsebei mellett
7	ételdobozban	ételdoboznál	ételdobozba
8	túrafelszereléshez	túrafelszerelésnek	túrafelszerelésből
9	fejünk felett	fejünkből	fejünket

Reflektálás:

A modul feldolgozása több foglalkozás keretein belül valósítható meg optimálisan. Célunk az legyen, hogy az ismeretlen fogalmakat maradéktalanul dolgozzuk fel, és törekedjünk arra, hogy minden résztvevő nyilvánítson véleményt a verssel kapcsolatban!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

10. modul

Dráma

Ráhangelődés:

Bevezetéképpen foglaljuk össze a csoport ismereteit a drámai műnemről. Kérdezzünk rá, hogy voltak-e már színházban, láttak-e már ott valamilyen darabot, milyen élményekkel gazdagodtak:

Feladat:

Olvassuk el figyelmesen az alábbi szövegeket!

ELŐHANG

KAR *(jön)* Két nagy család élt a szép Veronába,
Ez lesz a szín, utunk ide vezet.
Vak gyűlölettel harcoltak hiába,
S polgárvér fertezett polgárkezet.
Vad ágyékukból két baljós szerelmes
Rossz csillagok világán fakadott,
És a szülők, hogy gyermekük is elvesz,
Elföldelik az ősi haragot.
Szörnyű szerelmüket, mely bírhatatlan,
Szülők tusáját, mely sosem apad,
Csak amikor már sarjuk föld alatt van:
Ezt mondja el a kétórás darab.
Néző, türelmes füllel jöjj, segédkezz,
És ami csonka itten, az egész lesz.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ELSŐ FELVONÁS

1. SZÍN

Verona. Köztér.

Sámson és Gergely karddal, pajzzsal fölfegyverkezve jön

- SÁMSON Na, Gergő, most már aztán semmit se fogunk zsebre vágni.
- GERGELY Az nem is tanácsos. Mivelhogy aki zsebre vág valamit, azt nyomban dutyiba vágják.
- SÁMSON Nem érted. Úgy kirántom a kardom, hogy olyant még nem ettek.
- GERGELY Hát ebben már igazságod lehet. Kirántott kardot még bizonyára nem ettek.
- SÁMSON Ha én fölindulok, akkor mindjárt vágok.
- GERGELY Tudod, mit vágysz? Pofákat. De nem a másokét. Ahhoz te nehezen indulsz föl, komé.
- SÁMSON De csak jöjjön ide egy Montague-kutya, tudomisten, fölindulok.
- GERGELY Nézd: aki fölindul, az mozog, ennél fogva ha fölindulsz, el is indulsz. A bátor azonban áll.
- SÁMSON Nem áll. Mihelyt megpillantok egy Montague-kutyát, föl is indulok, meg is állok, mint a cövek. A Montague-ék minden pereputtyát fal mellé szorítom.
- GERGELY De mi nem lányokkal harcolunk, komé.
- SÁMSON Bánom is én. Én senkivel se ösmerek irgalmat: ha a férfiakat letepertem, következnek a lányok.
- GERGELY Csakhogy ezt ám a gazdánk nem hagyja helyben.
- SÁMSON Majd helybenhagyom őket én.
- GERGELY Érzed annak a súlyát, amit most mondasz?

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

SÁMSON Majd megérik a lányok: nagydarab marha ember vagyok.

GERGELY Marha vagy, annyi szent, nagy marha. Rántsd ki a fringiád, jön két Montague-cseléd.

SÁMSON Kard-ki-kard. Köss beléjük elül, én majd fődözlek hátul.

GERGELY De én már hátul se fődözlek föl.

SÁMSON Sose félt engem.

GERGELY Félt a nyavalya.

SÁMSON Ne sértsük meg a törvényt: hadd kezdjék ők.

GERGELY Én majd elsétálok előttük: pofákat vágok rájuk. Értsék, ahogy akarják.

SÁMSON És ahogy merik. Én pedig fület mutatok nekik. Túrják, ha van hozzá pofájuk.

Ábrahám, Boldizsár jön

ÁBRAHÁM Nekünk mutatja kend azt a fület?

SÁMSON Csak úgy fület mutatok.

ÁBRAHÁM Nekünk mutatja kend azt a fület?

SÁMSON *(félre Gergelyhez)* Te, megsértjük avval a törvényt, ha azt mondom, hogy nekik mutatom?

GERGELY *(félre Sámsonhoz)* Dehogy.

SÁMSON Nem kendeknek mutatom, csak úgy fület mutatok.

GERGELY Talán belénk akar kend kötni?

ÁBRAHÁM Dehogyis akarok belekötni kendtekbe.

GERGELY Mert ha akar, állok elébe: az én gazdám van olyan úr, mint a kendé.

ÁBRAHÁM De nem különb.

SÁMSON No jól van, komé, jól van.

GERGELY *(félre Sámsonhoz)* Mondd, hogy különb: itt jön a gazdánk egyik atyjafia.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

SÁMSON Különb az, komé, különb.

ÁBRAHÁM Hazudsz.

SÁMSON Ha férfiak vagytok, vágjatok beléjük. Gergő, most mutasd a mestervágásod.

Szövegfeldolgozás

1. Válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

Hol játszódik a cselekmény?

Kik a szereplők?

Milyen az egymáshoz fűződő viszonyuk?

2.

Milyennek látják a két beszélgetőt? Írják le külön-külön véleményüket, majd hasonlítsák össze az eredményt!

Helyezzék mai környezetbe a cselekményt!

3.

Mit jelentenek az alábbi kifejezések?

Felindul

Fügét mutat

Falhoz szorít

Fringia

Feladat:

Olvassák el az alábbi szövegrészletet figyelmesen!

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

2. SZÍN

Capuleték gyümölcsöskertje.

ROMEÓ Csak a sebetlen gúnyol így sebet.
De csitt, mi fény nyilall az ablakon?
Ez itt Kelet és Júlia a Napja! -
Kelj, szép Nap, és az irigy holdat öld meg,
Mely már beteg és bűtől sápadoz,
Mivel te, a szolgálólánya szebb vagy.
Ne légy cselédje hát, irigykedik rád.
Az ő avított-zöld, Vesta-szűz-ruháját¹
Viselje a bolond, de nem te; vesd le.
Ez itt a hölgyem! Itt az én szerelmem!
Ó, bár tudná, hogy az! -
Beszél, de nem hallom szavát: se baj.
Szeme beszél, majd felelek neki.
Jaj, vakmerő én: nem hozzám beszél:
Az ég két legtündöklőbb csillagának
Tán dolga volt s megkérték, hogy szemével
Csillogjon addig, míg ők visszatérnek.
És hogyha fönn ragyogna a szeme -
A csillag elsápadna fényes arcán,
Mint mécs a napban, és szeme az égen
Úgy égne, hogy minden madárka dallal
Köszöntené, azt vélve, itt a hajnal.
Ni, most lehajtja arcát a kezére!
Ó, bár lehetnék kesztyű a kezén,
Hogy az arcához érjek!

¹ Vesta - a családi élet, a házi tűzhely istennője. Papnői a Vesta-szüzek.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

JÚLIA

Jaj nekem.

ROMEO

Szól: -

Szólj újra, fényes angyal, mert az éjben
Fejem fölött nekem oly glóriás vagy,
Akár a mennyek szárnyas hírnöke,
A visszatorpanó, döbönt halandók
Fehéren-égre-ámuló szemének,
Míg nézik őt, hogy száll a lusta felhőn,
A lég hullámain és elvitorláz.

JÚLIA

Ó, Romeo, mért vagy te Romeo?
Tagadd meg az atyád, neved hajítsd el,
S ha nem teszed meg, esküdj édesemmé
És nem leszek Capulet én se többé.

ROMEO

Hallgassak-e vagy szóljak-e neki?

JÚLIA

Csak a neved ellenségem, csak az: -
Te önmagad vagy és nem Montague.
Mi az a Montague? se kéz, se láb,
Se kar, se arc, se más efféle része
Az embereknek. Ó, hát légy te más név!
Mi is a név? Mit rózsának hívunk mi,
Bárhogy nevezzük, éppoly illatos.
Így hogyha nem hívnának Romeónak,
E cím híján se volna csorba híred.
Romeo, lökd a porba a neved,
S ezért a névért, mely nem a valód,
Fogd életem.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ROMEO Hadd fogjalak szavadnál.
Hívj édesednek s újra megkeresztelsz.
Így nem leszek már Romeo soha.

JÚLIA Ki vagy te, ki az éjbe burkolózva
Megloptad az én titkomat?

ROMEO Nevem
Nem mondhatom meg a számodra, nem.
Utálom a nevem, te drága szentség,
Mert néked ellenséged a nevem.
Ha írva volna, nyomban összetépném.

JÚLIA Nyelvedről a fülem még nem ivott
Száz szót se, mégis ösmerem a hangját:
Nem Romeo vagy, nem egy Montague vagy?

ROMEO Egyik sem, édes, hogyha nem óhajtod.

JÚLIA Hogy jössz be hozzánk, mondd nekem s miért?
A fal magas, megmászni is nehéz
S halál e hely - hiszen tudod, ki vagy -,
Ha rokonaim rád találnak itt.

ROMEO Szerelmem könnyű szárnyán szálltam által:
Kőgát sosem riasztja a szerelmet,
Mit megtehet, meri is a szerelmem,
Nem szeghetik utam rokonaid.

JÚLIA De hogyha észrevesznek itt, megölnek.

ROMEO Ó, több veszély van a te két szemedben,
Mint húsz kardjukban: nézz reám szelíden,
S nem árt nekem ádázkodó dühük.

JÚLIA Jaj, a világért meg ne lássanak.

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

ROMEO   Az éj palástja eltakar előlük,
S ha nem szeretsz, hadd leljenek meg ők.
Hadd haljak inkább a haragjuk által,
Mint hogy szerelmed nélkül haldokoljak.

JÚLIA   De mondd, e helyre kicsoda vezérelt?

ROMEO   Szerelmem. Az unszolt keresni téged.
Adott tanácsot s én neki szemet.
Én nem vagyok hajós, de bárha volnál
Oly messze, mint a tengermosta partfok,
Ily áruért bizonytalán útrakelnék.

Szövegfeldolgozás:

1.

Válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

Hol játszódik a cselekmény?

Kik a szereplők?

Milyen az egymáshoz fűződő viszonyuk?

2.

Milyenek látják a két beszélgetőt? Írják le külön-külön véleményüket, majd hasonlítsák össze az eredményt!

Helyezzék mai környezetbe a cselekményt! Hogyan udvarolna ma egymásnak két fiatal?

Gyakorlás:

Szövegértés:

1. feladat

Tegye sorrendbe a „Liszt lett a mobilból” című újságcikkből vett szövegrészeket! A feladat megoldását a 0-val jelölt példa is segíti.

a. Pannika 15 éves. 0

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

b. És ekkor hirtelen rájött: hiszen ez rengeteg pénz! Elfutott otthonról, és bevásárolt a családnak. Lisztet, cukrot, tésztát, húst és mindent, amiről úgy gondolta, hogy szükséges. A sok élelmiszert aztán ismerősök segítették hazavinni.

c. Már régóta szeretett volna egy fényképezős mobiltelefont. Pannikának nagyon szegény szülei vannak, de megígérték neki, hogy a nagy napon megkapja.

d. A nagy napon Pannika rohant haza. Nagyon boldog volt, amikor az édesanyja a kezébe adta a telefon árát, mind a 32 ezer forintot.

e. Mindez egy dunántúli kisvárosban történt 2005 májusában.

f. Pannika nagyon izgult. A napok lassan teltek. Úgy érezte, egy évig kell várnia.

Közben milliószor végiggondolta, hogy kiket fog majd lefényképezni.

g. Szép kislány. Egyre gyakrabban nézik meg a fiúk. Kora ellenére még csak 6. osztályos, mert nehezen tanul. Kisegítő iskolába jár. Pannikának nemrég volt a születésnapja.

(Oázis, 2005. április)

Nyelvhelyesség:

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

2. feladat

Helyezze be az alábbi szövegbe a zárójelben megadott kötőszavak valamelyikét!

Minden megadott kötőszó csak egyszer használható fel. A feladat megoldását a 0-val jelölt példa is segíti.

(aki, de, ezért, és, ha, hogy, hogy, mert, mint, vagy)

A gazdi elhagyott

Július 2.-án, szombaton kora délután elindultunk a családommal a szokásos heti nagy bevásárlást intézni az egyik budaörsi áruházba. Ilyenkor mindig nagyon sokat és sokfélét szoktunk venni, (0.) ...ezért... ezúttal is autóval indultunk útnak. A hétvége miatt az utak majdnem üresek voltak, meglepően jó tempóban tudtunk haladni. Már majdnem a célnál voltunk. Az autópálya törökbálinti emelkedőjén azonban egyszerre csak lassítanunk kellett, (1.) ..... egy spániel kutyus sétált át az úttesten. Mi történhetett? Talán elszökött otthonról (2.) ..... esetleg kitétek az autóból? Egy ilyen aranyos, nagy fülű házőrzőt?! Nem tudtam elképzelni ilyen szívtelen embereket. Próbáltam más magyarázatot találni: hátha valaki csak nyaralni indult, (3.) ..... a kutyust nem volt hova tennie. Igazán kereshetett volna egy barátságos szomszédot. Legszívesebben megöleltem volna ezt a kis csavargót, (4.) ..... nem lehetett megállni. Hazafelé félve néztem ugyanezt az útszakaszt. Reméltem, (5.) ..... sikeresen átért az út túloldalára. Kis teste mindenesetre nem hevert elütve az út szélén. Abban bízom, (6.) ..... valaki, (7.) ..... ugyanúgy megsajnálta (8.) ..... én, átmenetileg befogadta

TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 „Munkába lépés”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Nyilvántartási szám: 00015-2009

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**

4025 Debrecen, Barna u. 2. fszt./1.

Tel/fax: 0652/410-640

E-mail: orszagostranzit@gmail.com

magához.. (9.) ..... pedig mégsem tudja megtartani, legalább szerető gazdit keres neki. Ez a remény végül aztán egy kicsit megnyugtatót.

(Nők lapja, 2003. augusztus 20.)

Reflektálás:

A drámai műnem sajátos szövegértési gyakorlatot követel meg. A párbeszédes forma sejteti a helyszínt és a helyzetet, ahol zajlik, de ennek felismerése és azonosítása, megannyi értelmezési lehetőséget rejt magában. A drámai szövegek értelmezése lehetőséget nyújt a szerepjátzásra, és a résztvevők bevonására.